

Inspiration til at arbejde med inkluderende ungeboligfælleskaber, med afsæt i erfaringer fra Kollegiet UKHome i Aarhus

UKHome

Her kan jeg være den, jeg er, sammen med andre

Socialt Udviklingscenter

UKHome

Her kan jeg være, den jeg er, sammen med andre

Udarbejdet af SUS – Socialt Udviklingscenter for
Aarhus Kommune, 2023.

Tekst:

Signe Groth Andersson, Mathias Hulgård Kristiansen,
Mia Kristine Stangerup

Layout:

Anders Mandahl Christiansen
www.kommastudio.dk

Figurer:

Signe Groth Andersson, Mette Agger Eriksen

Foto:

Aidin Ismaeli: Forside samt side 16, 17, 27, 47, 50 og 51

Jacob Bonde: Side 3 og 57

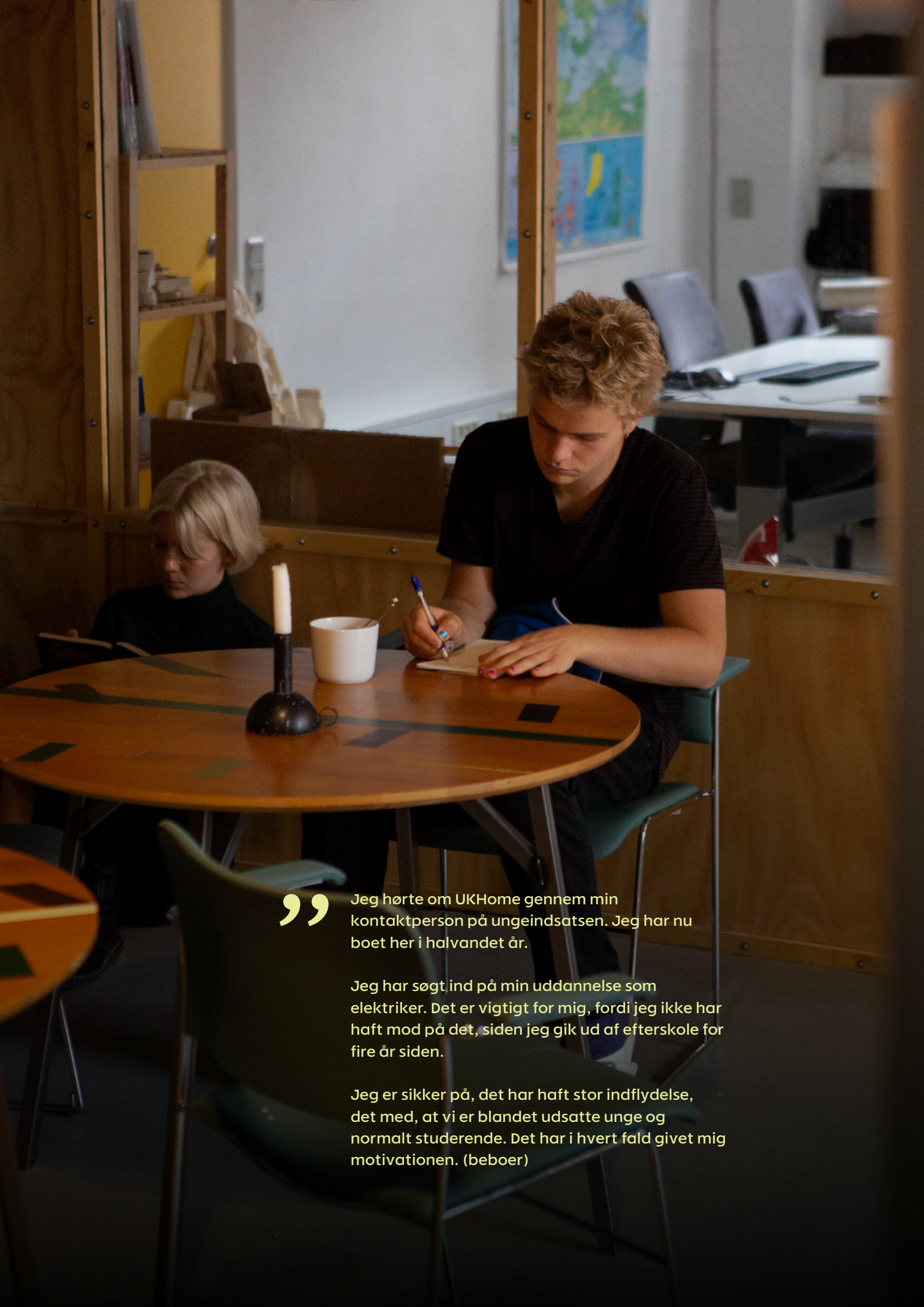
Amalie Sletting Thykier: Side 10

ISBN:

978-87-92182-48-7

”

Jeg hørte om UKHome gennem min kontaktperson på ungeindsatsen. Jeg har nu boet her i halvandet år.

Jeg har søgt ind på min uddannelse som elektriker. Det er vigtigt for mig, fordi jeg ikke har haft mod på det, siden jeg gik ud af efterskole for fire år siden.

Jeg er sikker på, det har haft stor indflydelse, det med, at vi er blandet udsatte unge og normalt studerende. Det har i hvert fald givet mig motivationen. (beboer)

Forord

Aarhus Kommune købte Amtssygehusets bygninger af Region Midt i 2018. Året efter fik Sociale Forhold og Beskæftigelse mulighed for at overtage det tidligere patienthotel og etablere et kollegium for 12 unge sårbare på kanten af hjemløshed og 12 unge studerende.

Samtidig fik Ungdomskulturhuset, som hører hjemme under Kultur og Borgerservice, mulighed for at flytte ind i sidebygningen til patienthotellet og i det tidligere hospitalskøkken.

Med det udgangspunkt valgte de to magistratsafdelinger at gå sammen om at skabe UKHome i sammenhæng med Ungdomskulturhuset. Man så et fælles projekt i at udvikle en ny form for socialt boligmiljø for 24 unge mennesker, hvor små og større fællesskaber kunne udfolde sig i et spændende og kreativt ungdomsmiljø. Man ønskede at udvikle en ny form for ungeboliger, som, indenfor rammen af Housing First, kunne bidrage til at støtte de unge i at mestre livet i den nye bolig og samtidig give vejledning og støtte til uddannelse og beskæftigelse.

Idéen med boliger i forbindelse med Ungdomskulturhuset udspringer fra de unge selv, som kunne se, at konceptet ville kunne give nye muligheder for et levende og inkluderende boligmiljø for sårbare unge sammen med unge studerende. Projektet er finansieret af Aarhus Kommune, Realdania, Socialstyrelsen samt VELUX FONDEN. SUS, Hjem til Alle alliancen og Carlberg har bidraget til udvikling, evaluering og beskrivelse af UKHome som model.

Det har været spændende at følge projektets udvikling, at se det vokse og få øje på de nye muligheder, som skabes i samspillet mellem brugergruppen, det fysiske miljø, støttemuligheder, fællesskaber, aktiviteter og kunst og kultur.

Vi vil arbejde videre med de gode resultater og de erfaringer, vi har gjort os i løbet af projektperioden, og håber, at rapporten vil give andre inspiration til at udvikle lignende projekter.

Vibeke Jensen
Forvaltningschef
Sociale Forhold og Beskæftigelse
Aarhus Kommune

og

Lars Davidsen
Kulturchef
Kulturforvaltningen
Aarhus Kommune

Indhold

Forord	5
Indledning.....	8
UKHome – et inkluderende fællesskab	12
Et fællesskabsinitiativ	13
UKHome som trædesten til ungdoms- og voksenlivet	14
Fakta om de unge i UKHome	14
Samspelet mellem kollegiet og kulturhuset	18
Mit eget værelse	20
Boligfællesskabet UKHome	21
Ungdomskulturfællesskabet UKH	22
Fællesskabende aktiviteter, kultur og kreativitet	24
Forskellige fællesskaber og forskellige former for deltagelse	25
Ungeboligfællesskabets grundsten	30
1. Mangfoldighed – et ‘safe space’ med en bred beboerskare	30
2. Ligeværd – alle kan være sårbare, og alle kan være noget for nogen	31
3. Brugerstyring – det skal komme fra de unge	32
4. Foranderlighed – vi er det, vi gør sammen	33
5. Øvebane-tilgang – at prøve ting af og lære sig selv at kende	34
Medarbejdernes tilgang	34
Medarbejderne understøtter trivsel og fællesskab	38
Den fælles trivsel	40
Den individuelle trivsel	42
Ind og ud af UKHome	45
Opsamling og principper	48

Fremgangsmåde og datagrundlag	52
Ungeworkshops	53
Forandringsfortællinger fra de unge	53
Observationer, individuelle interviews og besøg på vigtige steder	54
Læringsfortællinger, sparringsmøder og interviews med medarbejdere	54
Deltagelse i styregruppemøder	55
Referenceliste	56
Eksempler på fællesskabende aktiviteter i UKHome og UKH	28-29, 36-37
Forandringsfortællinger fra de unge beboere	3, 11, 16, 17, 27, 47, 55

Indledning

I denne publikation kan du læse om UKHome, hvor unge studerende og unge med forskellige sårbarheder og sociale udfordringer bor sammen. Publikationen er til dig, der interesserer dig for, hvordan fællesskaber og kultur kan spille en rolle i det sociale arbejde. Den stiller skarpt på vigtige elementer og principper, som ifølge beboere og medarbejdere i UKHome er grundstenene i et vellykket inkluderende unge- og boligfællesskab.

Boligfællesskabet UKHome blev etableret i 2020 ud fra et ønske om at forebygge hjemløshed og reducere antallet af unge hjemløse i Aarhus. Kollegiet ligger i tæt tilknytning til Ungdomskulturhuset UKH. Idéen med UKHome er at udforske, hvordan en Housing First-tilgang i samspil med adgang til inkluderende fællesskaber i hverdagsmiljøet på kollegiet og i det kreative og kunstneriske miljø i Ungdomskulturhuset kan styrke den sociale indsats overfor sårbare unge og unge på kanten af hjemløshed.

At skabe et inkluderende ungeboligfællesskab kræver en vedholdende opmærksomhed på måden, man er sammen på, fra både medarbejdere og beboere. Men når det lykkes, giver det rum for, at unge i sårbare positioner får erfaringer med at kunne være dem, de er, sammen med andre – uden at føle sig forkerte og marginaliserede.

En vigtig pointe er, at adgang til praksisfællesskaber, kunst og kultur kan være en katalysator for den inkluderende kultur. Også rammerne og tilgangen hos medarbejderne og i organisationen som helhed spiller en betydelig rolle for at lykkes.

Publikationen beskriver nogle af de centrale værdier, elementer og greb, som understøtter det inkluderende boligfællesskab, som UKHome er. Værdier, elementer og greb, som skaber grobund for forandring og udvikling hos beboerne og i fællesskabet. Uanset om de unge kommer fra en udsat position (socialt, psykisk, økonomisk eller netværksmæssigt) eller de som studerende blot søger en studiebolig med adgang til fællesskab, kunst og kultur.

Med afsæt i erfaringerne fra etableringen af UKHome og gennem dialog med unge beboere, har vi formuleret seks vigtige principper for et inkluderende ungeboligfællesskab:

1. Der skal være mangfoldighed på flere niveauer
2. Det skal være de unges idéer og energi, der definerer fællesskabet
3. Der skal være løbende afstemning af fællesskabets form og ramme
4. Det skal være nemt at deltage på forskellige måder
5. Det skal være muligt at trække sig og komme tilbage på gode måder
6. Det skal være nemt og sjovt at tage initiativ og prøve noget af.

Det er principper, som andre forhåbentlig kan lade sig inspirere af, og som kan være med til at sætte retning i andre initiativer, som har fokus på inkluderende boligfællesskaber som et element i det sociale arbejde. Så der i fremtiden kan etableres flere ungemiljøer, hvor sociale indsatser, kunst, kultur og fællesskab samtænkes. Med det formål at styrke unge menneskers mentale og sociale trivsel, modvirke social eksklusion, stigmatisering og forebygge hjemløshed.

Læsevejledning

Publikationen er bygget op således:

- Først beskriver vi kort, hvad kollegiet UKHome er.
- Herefter beskrives samspillet mellem kollegiet og Ungdomskulturhuset.
- Dernæst stiller vi skarpt på ungeboligfællesskabet UKHome og de værdimæssige grundsten, det bygger på.
- Så følger en beskrivelse af medarbejdernes rolle og de greb og tilgange, der er med til at understøtte inklusion, fællesskab og trivsel blandt beboerne.
- Afslutningsvis opsummerer vi de vigtigste pointer med seks principper for et inkluderende ungeboligfællesskab.
- Til sidst er der et kort afsnit om den metode og de data, publikationen bygger på.

Undervejs indgår faktabokse og eksempler på konkrete fællesskabende aktiviteter i UKHome. Ligesom der undervejs præsenteres et udpluk af de ungeførtællinger, som er en del af datagrundlaget for publikationen.

”

Jeg har kun boet to uger i UKHome. Jeg var på et operaprojekt i Aarhus med nogle andre unge musikere. Jeg fortalte en af dem, at jeg ledte efter en lejlighed. Og så fortalte hun om det her sted. Jeg tog hen og så det – og nu bor jeg her. Det gik ret hurtigt.

Jeg elsker dramaturgi – og at lave det. Mit hjerte brænder virkelig for det. Her så jeg ved første besøg en legeplads, hvor jeg kan få mulighed for at bringe nogle projekter til live. Jeg er meget inspireret af stedet, fx lokalerne og de forskellige muligheder, her er.

For mig er det ligesom at få lov til at bo inde i dramaturgiens verden. På grund af lokalerne, de ting, der sker, og de ting, der er til rådighed. Øverum, klaver, musikstudie, scener, skriveværksted osv.

Jeg er sådan et menneske, som hele tiden får nye idéer. Fx om hvordan man kan arbejde med opera på andre måder. Normalt skriver jeg det ned, laver et udkast, og så bliver det måske til noget senere. Her kan jeg prøve det af med det samme. Jeg kan finde nogen. Snakke om det med andre, høre hvad de tænker, og få idéen i omdrejninger med det samme. (beboer)

UKHome – et inkluderende fællesskab

På kollegiet UKHome bor unge studerende side om side med unge, der i perioder har forskellige former for sårbarheder. UKHome ligger i tæt tilknytning til Ungdomskulturhuset UKH. Idéen bag UKHome er at skabe et inkluderende bolig- og ungefællesskab i samspil mellem kollegiet og det kreative og kunstneriske miljø i UKH.

Boligfællesskabet UKHome er et kollegie med 24 boliger til unge mellem 18 og 30 år, studerende og ikke-studerende. 12 af de unge er under uddannelse, og har fået boligen som kollegiebolig, og 12 af de unge har fået boligen på baggrund af et boligsocialt problem. Det kan fx være unge, som i forvejen får hjælp af kommunen, fordi de har svært ved at fastholde en bolig, er sofasurfere eller bor på herberg, og som har vanskelige familieforhold et begrænset netværk og/eller er psykisk sårbare.

Rammen for UKHome er Housing First. Der er fokus på bolig, støtte i boligen, uddannelse og beskæftigelse. De unge ikke-studerende får derfor tilknyttet en CTI-medarbejder ved indflytning. CTI-støtte står for "Critical Time Intervention", og er en tidsbegrænset og fokuseret individuel indsats, hvor medarbejderen i den kritiske overgangsfase, det kan være at flytte i egen bolig, støtter den unge i at etablere en god hverdag, komme tættere på afklaring i forhold til job og uddannelse og i at fastholde boligen.

UKHome er etableret i patienthotellet i det tidligere Amtssygehus og i direkte sammenhæng med Ungdomskulturhuset UKH. Hver bolig har eget bad og toilet og et lille tekøkken. Der er et fællesskøkken på hver etage. Der lægges vægt på, at alle der flytter ind, har interesse i det sociale fællesskab i UKHome og UKH. Men der er plads til, at man kan deltage i fællesskabet i eget tempo og på egne præmisser. Efter to år tager medarbejderne sammen med den unge stilling til, om lejemålet skal fortsætte. For de ikke-studerende sker det én gang om året.

Til de 24 boliger er der tilknyttet en social vicevært og en fællesskabsvært. Den sociale vicevært har kontakt til alle beboere med fokus på at understøtte de unges trivsel og fællesskab. Fællesskabsværten har fokus på at skabe forbindelser til andre fællesskaber og tilbud både i Ungdomskulturhuset UKH og i resten af byen. Medarbejderne i UKHome samarbejder løbende med CTI-medarbejderne og andre aktører, som er vigtige for de unge. Det kan fx være medarbejdere fra UU-vejledningen, jobcentret og psykiatrien.

Et fællesskabsinitiativ

Boligfællesskabet UKHome er på en gang noget helt særligt – og noget ganske almindeligt. Det almindelige er, at det er et fællesskab af unge mennesker, som bor tæt sammen, lærer hinanden at kende og danner sociale og kulturelle netværk ved at forbinde sig til hinanden og dele deres forskellige udfordringer og talenter. På deres egne præmisser.

Det særlige ved UKHome er, at det ligger i tæt tilknytning til Ungdomskulturhuset UKH. Og at ungefællesskaberne begge steder består af både nogle konkrete fælles aktiviteter, adgang til individuel støtte og vejledning, og en inkluderende kultur, som understøttes af nogle medarbejdere.

Et kollegie og et ungdomskulturhus

UKHome er et kollegie, der ligger i samme bygning som Ungdomskulturhuset UKH. Kollegiet blev etableret i 2020 og har 24 boliger.

UKHome drives af Aarhus Kommune i et tæt samarbejde mellem Social- og Beskæftigelsesforvaltningen og Kultur og Borgerservice.

Etableringen af UKHome er støttet økonomisk med projektmidler fra Realdania. Gennem Hjem til Alle alliancen er der rejst midler til støtte af driften: CTI-støtte fra Socialstyrelsen og aktivitetsmidler fra VELUX FONDEN.

UKH er et ungestyret ungdomskulturhus, som har eksisteret siden 2015. UKH er etableret af og drives af Aarhus Kommune. Unge var med fra start til at give input til, hvad UKH skulle indeholde, og hvor huset skulle ligge. UKH tilbyder unge i alderen 15–30 år et sted, hvor de kan prøve sig selv af gennem forskellige kreative aktiviteter og sociale fællesskaber. I huset er der kreative værksteder og faciliteter, som kan bookes og benyttes af alle.

UKHome er blevet til som et initiativ med fokus på at udvikle fællesskabet og miljøet omkring de unge, snarere end som et initiativ med eksplicit fokus på at flytte socialt udsatte eller hjemløse unge et bestemt sted hen. Etableringen af UKHome og afprøvningen af denne tilgang til at forebygge hjemløshed er sket gennem et tæt samarbejde mellem de to forvaltninger Sociale Forhold og Beskæftigelse og Kultur og Borgerservice. Det har betydet, at der undervejs i samarbejdet har været videndeling mellem socialområdet, beskæftigelsesområdet og kulturområdet.

I udviklingen af modellen for boligfællesskabet UKHome har der været fokus på at undersøge, hvilken betydning fællesskaber, kunst og kultur i sammenhæng med den sociale indsats har for unge i udsatte positioner. Og for deres forudsætninger for at fastholde en bolig og komme i job og uddannelse.

UKHome som trædesten til ungdoms- og voksenlivet

UKHome giver adgang til ro og støtte og mulighed for mangfoldige former for deltagelse, samspil og forbindelser – på tværs af sociale og kulturelle positioner. Det giver gode forudsætninger for at udvikle sig og lære sig selv bedre at kende.

Erfaringen er, at det er meget forskelligt, hvad det betyder i de unges liv, at de flytter ind i UKHome. Men fælles for de fleste er, at de oplever at opnå en form for afklaring, som de ikke havde ro eller stabilitet til at få før. Det kan være afklaring i forhold til job eller uddannelse. Eller det kan handle om psykiske udfordringer eller sårbarheder, som de ikke har kunnet overskue at forholde sig til før. I UKHome oplever de unge at det at være sårbar eller have psykiske udfordringer, ikke er forbundet med tabu og stigmatisering. Det giver et godt udgangspunkt for at nærme sig psykiatrisk udredning og behandling, hvis der er behov for det.

Samlet set handler det for de fleste om at blive mere afklarede i forhold til spørgsmål som: “Hvem er jeg?”, “hvordan kan jeg bo?” og “hvor er mit ståsted i livet?” Derfor har UKHome vist sig at være et godt sted at bo for både de studerende og de ikke-studerende. En god trædesten ud i ungdoms- og voksenlivet.

Fakta om de unge i UKHome

UKHome blev etableret i 2020. Frem til november 2022 har 37 unge boet på kollegiet. 17 af beboerne har været ikke-studerende, og 20 har været studerende. Efter det første “hold” flyttede ind, er 14 flyttet, og 14 nye er kommet til. Der har været størst udskiftning blandt de studerende.

Vejen ind for de ikke-studerende

Størstedelen, 11 af de 17 ikke-studerende har selv søgt ind i UKHome. De er enten blevet anbefalet at søge gennem andre ungeprojekter, uddannelsesvejleder, venner og familie, eller har selv fundet tilbuddet, fordi de enten har kendt til UKH eller UKHome i forvejen. De resterende 6 ikke-studerende er blevet henvist gennem samarbejdspartnere i kommunen, fx Ungeindsatsen, Kultursamarbejdet eller Unge, Job og Uddannelse. Eller fra forsorghjem eller gennem samarbejde med CTI-støtten.

Job, uddannelse og afklaring

7 af de 17 ikke-studerende er enten kommet i job eller uddannelse, mens de har boet i UKHome. 7 er under afklaring (fx virksomhedspraktik, dagshøjskoleforløb eller lignende), og 3 er ikke i gang med noget endnu (den ene har været ind og ud af afklaringsforløb og uddannelse i perioden).

Udredning og behandling

8 af de 17 ikke-studerende er eller har været i udredning for psykiske udfordringer eller psykiatriske diagnoser, mens de har boet i UKHome. 5 af dem er kommet i behandling.

Fraflytning

6 ikke-studerende er flyttet fra UKHome. 4 er flyttet, fordi de ikke benyttede fællesskabet i UKHome, ikke trivedes eller havde interesse i det. Nogle er flyttet i egen lejlighed, kollektiv eller alment kollegie, fordi de blev afklaret med, hvordan de gerne ville bo. Nogle har haft behov for mere intensiv støtte og er kommet i psykiatrisk behandling eller i et andet kommunalt tilbud.

Fra studerende til ikke-studerende

I den periode, UKHome har eksisteret, er 3 unge studerende blevet boende, selvom de er droppet ud af deres studie. Under normale omstændigheder skal man fraflytte kollegieboligen, hvis man stopper på studiet. Men i disse tilfælde var der tegn på psykisk mistrivsel og udfordringer og deraf svære perioder med manglende overskud. En beboer fik derfor dispensation til at blive boende på kollegiet, indtil vedkommende påbegyndte en anden uddannelse. De to andre blev indskrevet som ikke-studerende, da der var brug for mere støtte. Den ene kom efterfølgende i gang med psykologbehandling og kom i et kommunalt aktivitetstilbud, og den anden kom i et afklaringsforløb og har efterfølgende taget HF-enkeltfag og fået et job.

”

Den vigtigste forandring har for mig været at være i min egen lille sfære, da jeg flyttede ind efter en lidt tumultagtig tilværelse. Inden jeg flyttede ind, afbrød jeg en uddannelse, som ikke var mig.

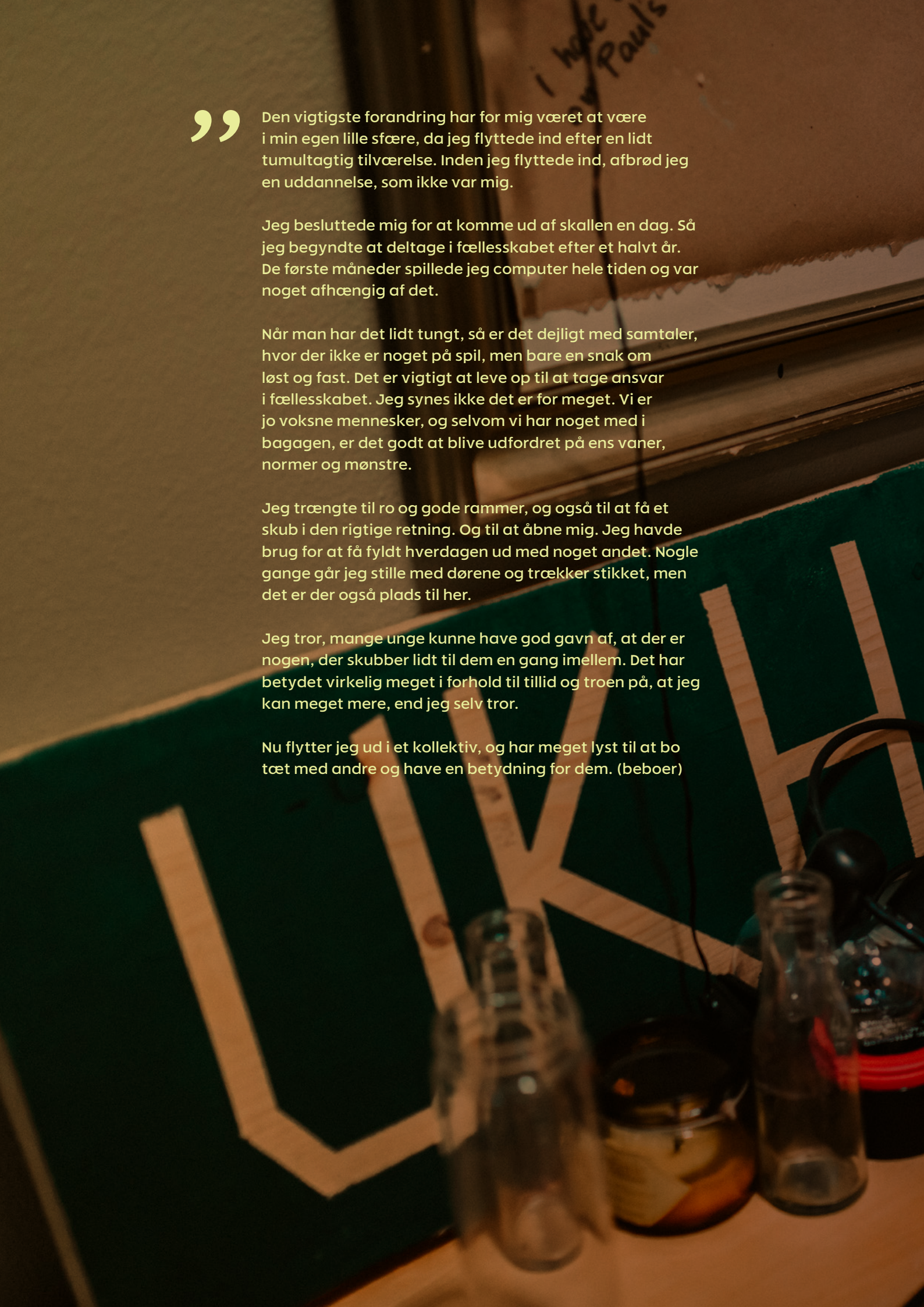
Jeg besluttede mig for at komme ud af skallen en dag. Så jeg begyndte at deltage i fællesskabet efter et halvt år. De første måneder spillede jeg computer hele tiden og var noget afhængig af det.

Når man har det lidt tungt, så er det dejligt med samtaler, hvor der ikke er noget på spil, men bare en snak om løst og fast. Det er vigtigt at leve op til at tage ansvar i fællesskabet. Jeg synes ikke det er for meget. Vi er jo voksne mennesker, og selvom vi har noget med i bagagen, er det godt at blive udfordret på ens vaner, normer og mønstre.

Jeg trængte til ro og gode rammer, og også til at få et skub i den rigtige retning. Og til at åbne mig. Jeg havde brug for at få fyldt hverdagen ud med noget andet. Nogle gange går jeg stille med dørene og trækker stikket, men det er der også plads til her.

Jeg tror, mange unge kunne have god gavn af, at der er nogen, der skubber lidt til dem en gang imellem. Det har betydet virkelig meget i forhold til tillid og troen på, at jeg kan meget mere, end jeg selv tror.

Nu flytter jeg ud i et kollektiv, og har meget lyst til at bo tæt med andre og have en betydning for dem. (beboer)

”

Det bedste for mig har helt sikkert været de sociale viceværter, vi har haft, der har kunnet hjælpe mig til at få en nogenlunde stabil og normal hverdag – for det har jeg jo ikke haft, da jeg var hjemløs.

Mens jeg har boet i UKHome har jeg lært rent faktisk at have en bolig. Og betale en husleje og være vant til, at det skal komme. Og blive mere stabil i nogle ting, som jeg kan tage med mig videre, som jeg ikke før har lært. At stå op om morgenen, få betalt sin husleje og have nogen, som er der, når det virkelig gælder. Det er meget rart.

Der er en ting, som også er meget rart. Det er at da vi var ramt af corona, der hjalp man hinanden. Dem, som ikke var ramt, hjalp dem, der var. Det var rart at opleve den hjælpsomhed.

Psykisk er jeg gået fra indlæggelser ude i psykiatrien til nu, hvor jeg til august ikke har været indlagt i et år. Et helt år. Og det for mig er sindssygt at tænke på, fordi så kan jeg nå videre i mit liv med nogle af de ting, jeg gerne vil. (beboer)

Samspillet mellem kollegiet og kulturhuset

Det unikke samspil mellem UKHome kollegiet, der har fokus på mangfoldighed, involvering og fællesskab, og Ungdomskulturhuset med fokus på kultur, kreativitet og deltagelse skaber en særlig ramme for de unge i UKHome. De kan bevæge sig mellem forskellige sociale og kulturelle arenaer og indgå i forskellige relationer, aktiviteter og fællesskaber – og får dermed erfaring med forskellige former for deltagelse.

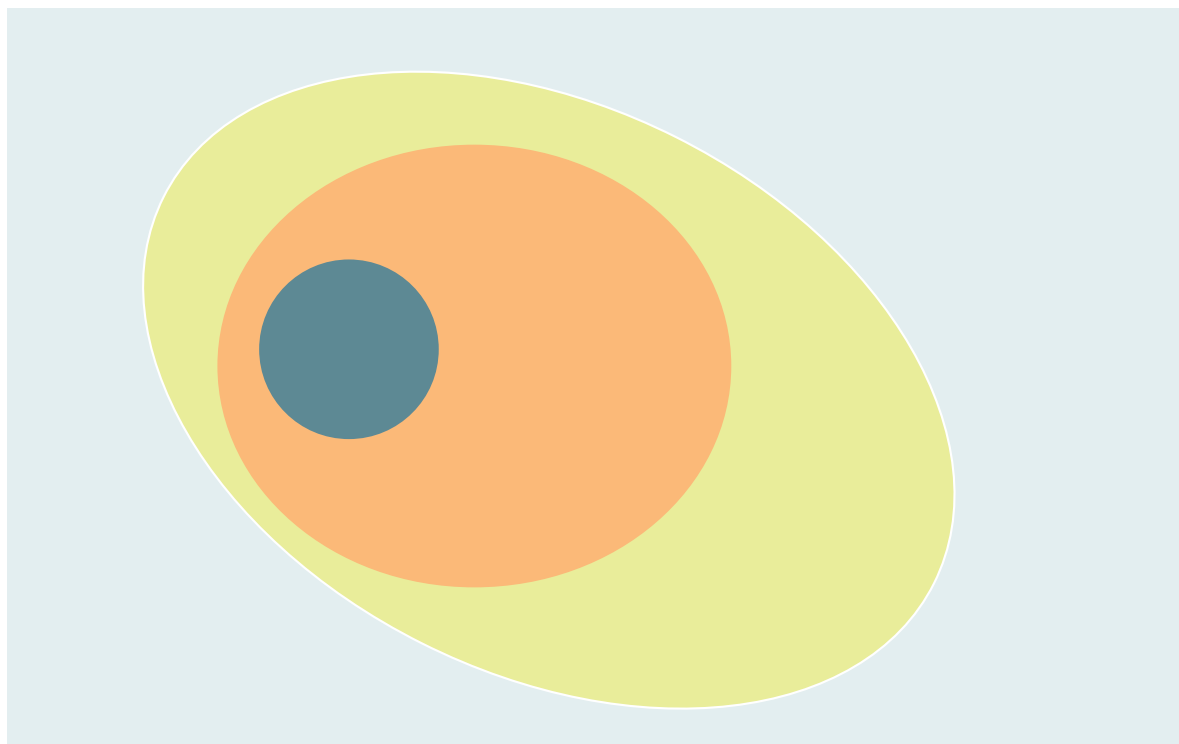
UKHome er ikke bare en ungdomsbolig eller et kollegiefællesskab. UKHome er et samspil mellem forskellige sociale og kulturelle arenaer, som de unge kan bevæge sig frit imellem, alt efter hvad der giver mening.

Helt kort er der tre vigtige sociale arenaer i UKHome: ens eget private rum i form af ens eget værelse, boligfællesskabet UKHome og ungdomskulturfællesskabet UKH. Derudover er der det omgivende samfund, som arenaerne i UKHome kan være springbræt til. Her er der andre former for tilbud og støtte samt mulighed for at deltage og forbinde sig til andre mennesker gennem byliv, kultur, natur, foreningsliv, uddannelse og arbejde.

Det er forskelligt, hvordan de tre arenaer taler til de unge, og hvor de unge føler sig trygge og godt tilpas. Det vigtige er, at arenaerne giver flere indgange til at opsøge og få erfaringer med at deltage i fællesskaber og indgå i relationer.

Nogle unge bruger mest hverdags- og aktivitetsfællesskaberne i UKHome, og nogle bruger mest praksisfællesskaberne i Ungdomskulturhuset. Nogle bruger i lange perioder mest tid på deres eget værelse, men synes at det er trygt og inspirerende at bo tæt på andre, som de deler hverdagen i fællesskøkkenet

med. Nogle unge nærmer sig byen og det omkringliggende samfund ved at tage med de andre fra kollegiet i biografen, ud at løbe eller på museum. Eller ved blot at spejle sig i dem, de bor sammen med. Og de fleste skifter mellem de forskellige arenaer, fællesskaber og aktiviteter, alt efter hvad de har brug for og overskud til.

Figur 1: De de tre sociale og kulturelle arenaer, som de unge beskriver som vigtige trædesten til deltagelse i det omgivende samfund.

Mit eget værelse

Her kan jeg være privat og lade op til fællesskabet.

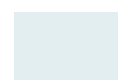
Boligfællesskabet kollegiet UKHome

Her kan jeg bare være og tale om stort og småt med andre, danne relationer og øve mig i at deltage og bidrage.

Ungdomskultur-fællesskabet UKH

Her kan jeg være i et fællesskab om noget med nogen. Skabe noget og prøve mig selv af, tage initiativ, deltage og bidrage.

Det omgivende samfund

Her kan jeg være en del af et uddannelses- eller arbejdsfællesskab og forbinde mig til byen, naturen og lokalsamfundet. Og bruge tilgængelig hjælp og støtte.

Mit eget værelse

For en del af beboerne i UKHome er det første gang, de har deres egen bolig. Det er vigtigt for dem at opleve, at de har deres eget sted. Et sted, hvor de kan være, som de er, og hvor de selv bestemmer. Hvor de får den støtte, de har brug for, og ikke skal bekymre sig for at miste deres bolig, blive smidt på gaden eller skulle finde et nyt sted at sove næste nat.

På værelset slapper de unge af og lader op eller sidder og har en samtale med gode venner. De unge fortæller, at de ikke ”render hinanden på dørene”. Nogle unge bruger deres værelse til at ses med en nær ven eller to på en mere privat måde end i fælleskøkkenet. Og det er rart at have det rum sammen. Men de unge oplever ikke, at der opstår ”lukkede fællesskaber” på værelserne, fordi de er så små. Lige så snart man er lidt flere, foregår det i fælleskøkkenet eller i et af de andre fællesrum.

Jeg synes også, det er fedt, at hvis man lukker døren, så kan man også bare være sig selv en hel weekend. Der er noget mere privatliv på den måde. (beboer)

Selvom det ikke er på værelserne, fællesskaberne i UKHome udfolder sig, så fremhæver de unge deres eget værelse som vigtigt i forhold til deres sociale liv i UKHome og deltagelsen i forskellige fællesskaber. Det private rum er for flere forudsætningen for at kunne deltage i de fælles aktiviteter. Her er det muligt at slappe af uden at blive forstyrret, at samle energi og lade op til sociale arrangementer. Eller man kan trække sig tilbage, når man har brug for det på en dårlig dag eller i en sårbar periode. Uden at skulle stå til regnskab for, hvorfor ens dør er lukket. Man har, hvad man skal bruge, så man ikke behøver at gå ud i fælleskøkkenet. På den måde opleves værelserne som ’sikre rum’, hvor man kan få lov at være helt sig selv – indtil man er klar til at gå ud og møde enten den lille verden i fællesområderne i UKHome, den lidt større verden i UKH eller den helt store verden udenfor matriklen. Dette er nærmere beskrevet i Carlbergs evaluering af de fysiske rammers betydning for beboernes trivsel og fællesskab (Nielsen m.fl., 2021).

Jeg har et meget lille socialt batteri, så for mig betyder det meget, at jeg kan lade op inde hos mig selv. Det gør det nemmere at komme ud og være en del af det sociale også. (beboer)

Både de unge og den sociale vicevært er opmærksomme på, om en beboer trækker sig fra fællesskabet i længere tid. Men det er også okay at tjekke ud i kortere eller længere tid. For nogle er det rigeligt at være en del af fællesskabet til de månedlige gangmøder, mens andre har lyst til at være sociale næsten døgnet rundt. Så selvom fællesskab står som det centrale i UKHome, er der plads til deltagelse på forskellige måder.

Boligfællesskabet UKHome

Boligerne i UKHome er fordelt på to etager (første og anden) med 12 værelser og et fælleskøkken på hver etage. Derudover er der to fællesrum i stueetagen, som alle beboerne kan benytte sig af, og som kan bookes til mindre arrangementer eller fx studiegrupper.

Aktiviteter i hverdagen

Boligfællesskabet er et hverdagsfællesskab, hvor man kan indgå, som man er og som man kan. Det kan være at spise sammen i fælleskøkkenet, at se en film eller løbe en tur sammen – eller at sidde og strikke sammen en aften. Boligfællesskabet og relationerne mellem de unge bliver også styrket af, at der med jævne mellemrum er mulighed for at tage på tur og få oplevelser sammen ude af huset. Aktiviteterne udspringer altid af de unges egne idéer, men ofte er de på en eller anden måde støttet af medarbejderne.

Der er kun få faste aktiviteter i hverdagen, som fx gangmøderne. Omfanget af aktiviteter, og hvor mange der deltager, varierer i løbet af året. For eksempel er der færre aktiviteter og færre deltagere i ferier og eksamensperioder. Og så kan der være perioder, hvor nogle af de unge sammen med medarbejderne gør en fokuseret indsats for at få flere aktiviteter i gang og få flere til at deltage. Det sker altid på de unges initiativ.

Det månedlige gangmøde faciliteres af den sociale vicevært. Det er et vigtigt omdrejningspunkt for fællesskabet. Her kan idéer til forandringer eller nye initiativer tages op. Og konkrete udfordringer i fællesskabet kan drøftes. Det er en form for fællesskabspleje, hvor de unge og den sociale vicevært sammen får en fornemmelse af, hvad der rør sig i fællesskabet, og løbende kan tale om det og handle på det.

Et fællesskab med stor rummelighed

Boligfællesskabet UKHome er ifølge de unge karakteriseret ved at være rummeligt og omsorgsfuldt. Både beboerne og medarbejderne er bevidste om, at beboerne på kollegiet har forskellige ressourcer og baggrunde, og at der skal være en respekt for, at man bidrager med det, man kan. Forudsætningerne for at deltage er forskellige fra ung til ung – og de kan ændre sig over tid.

Vi er 24 meget forskellige mennesker. Der er en ret stor respekt for, at der er nogen, der er lidt mere sårbare. (...) Det er også, fordi det bliver italesat, at der er nogen, der har brug for noget ro og har lidt med noget psykisk. (beboer)

De unge beskriver, at styrken ved fællesskabet blandt andet er en stor åbenhed og accept af hinanden. Man kan tale med hinanden om både stort og småt. Man kan være, som man er, og have det, som man har det – der er ikke noget, der er tabu. Det betyder, at man også kan være der for hinanden, når der er brug for det. Man kan sidde ved spisebordet og dele erfaringer

om justering af medicin eller om det at gennemgå et udredningsforløb i psykiatrien. Man kan tale med andre, når noget er svært på studiet, og man oplever stresssymptomer, og man kan støtte hinanden, når kærestesorger fylder. Og man kan dele erfaringer og tips og tricks om det at bo alene og bo småt og hjælpe hinanden med praktiske ting i hverdagen.

” De situationer, som rører mig mest, er faktisk, når jeg ser, at de unge i UKHome løfter hinanden. Hvis jeg fx hører en ung beboer, som er i udredning i psykiatrien, snakke med en anden beboer, som også har været igennem en udredning. De bruger hinanden som sparringspartnere på en meget smuk måde. De kan snakke om de forskellige steps i udredningen, om afprøvning af medicin og om diagnosticering. Det er tydeligt for mig, hvordan det hjælper at have andre ligesindede at spejle sig i. En gensidig forståelse, som jeg eller en anden ansat ikke ville kunne give. (social vicevært)

En tryk øvebane

Fordi der er stor tryk og åbenhed de unge imellem, er boligfællesskabet også et sted, hvor de unge oplever, de tryk kan øve sig i at tage initiativ til, stå for eller bidrage til fælles aktiviteter. På den måde kan de afprøve det at være en del af et fællesskab, der sammen løser en opgave, uden at være bange for, hvad der sker, hvis det ikke går som forventet. Det kan fx være at stå for et velkomstarrangement for en ny beboer eller en fællesspisning.

På samme måde kan det trykke boligfællesskab virke som en øvebane og en vej til at nærme sig det omgivende samfund. Det kan give mod på at starte på uddannelse, få et fritidsjob, tage i biografen, deltage i sport og foreningsliv og i det hele taget tage del i og bruge byen. Fordi man ser andre gøre det og kan følges med andre. Og fordi mangfoldigheden beboerne imellem giver forskellige billeder af og idéer til måder at deltage og indgå i fællesskaber på.

Ungdomskultur fællesskabet UKH

Ungdomskulturhuset UKH er et kultur fællesskab og et praksis fællesskab, som ligger i samme bygning som UKHome. Her kan unge i alderen 15–30 år prøve sig selv af gennem forskellige kreative aktiviteter og sociale fællesskaber. I UKH er der kreative værksteder og faciliteter, som kan bookes og benyttes af alle. Der er fx øvelokaler, mørkekammer, syværksted, grafisk værksted, dansesal, stort køkken og spiseplads, musikstudie, scene til koncerter og forskellige rum, hvor man kan holde workshops. Derudover er der mulighed for at leje lokaler i længere tid, hvis man fx gerne vil have sit eget projektkontor, øvelokale eller atelier. Stedet understøttes af nogle medarbejdere, men er styret og defineret af de unge, der bruger det. Aktiviteterne varierer, alt efter hvem der bruger huset. Det kan være alt fra skrive- eller kageworkshops til koncerter og festivaler. Der er også frivillige foreninger, der benytter sig af lokalerne til fx fælles madlavning og fællesspisninger eller andre aktiviteter, som er åbne for alle.

Det er nemt at deltage

Der er to indgange til UKHome, en indgang fra gaden direkte til kollegiet, og en indgang, som går igennem caféen i Ungdomskulturhuset. En glasdør skiller opgangen i UKHome fra Ungdomskulturhuset – så man kan altid lige kigge ind og se, hvad der sker. Og man kan deltage i aktiviteter uden at føle sig meget på udebane og langt hjemmefra.

Der er ofte kendte ansigter, og man kan nemt trække sig, hvis det bliver for meget. På den måde er det muligt at afprøve, hvordan det er at være til koncert, sidde i caféen blandt andre eller deltage i workshops og arrangementer.

Beboerne i UKHome kan også bruge faciliteterne i UKH, når Ungdomskulturhuset er lukket. De unge bruger fx det store køkken til fællesspisning og mødelokalerne til studiegrupper mv. Nogle unge beskriver Ungdomskulturhuset som UKHomes forlængede dagligstue.

Mange unge får lyst til at deltage i aktiviteterne i Ungdomskulturhuset, fordi de naturligt kommer i berøring med tilbuddene i UKH på vej ud eller hjem, eller fordi nogle af de andre unge på kollegiet deltager. I evalueringen af de fysiske rammers betydning for de unges trivsel og fællesskab er det nærmere beskrevet, hvordan den korte afstand mellem UKHome og UKH øger deltagelsen i aktiviteterne og fællesskabet (Nielsen m.fl., 2021:57).

Jeg synes det er enormt inspirerende, at det er et kreativt sted. Jeg tror ikke selv, jeg er så kreativ, så det at kunne blive inspireret af at se folk skabe noget, det er virkelig fedt. (beboer)

Idéerne får liv

Miljøet omkring Ungdomskulturhuset giver samtidig mulighed for, at kreative idéer, som udspringer hos beboerne i UKHome, kan nå bredere ud. De unge kan få støtte fra UKH's medarbejdere til at idéudvikle, planlægge og gennemføre arrangementer og workshops i UKH. De unge fortæller, at

Fra www.ungdomskulturhuset.com:

»UKH er et fristed, hvor unge kan fylde og rode, få ro til tanker og kreativitet. Du bestemmer selv, om du kommer for at drikke en kop kaffe, om du vil være selvskabende eller medskaber til, hvad huset skal rumme. UKH skal leves for at forstås. Vi tror på, at der fra idé til handling skal være kortest mulig vej. Derfor kan alle unge træde ind ad døren og bruge huset.«

det giver mulighed for at afprøve kreative sider af sig selv, som de ikke har mærket eller taget alvorligt før. Og at det kan være befriende og hjælpsomt at have forskellige måder at udtrykke sig på i perioder, hvor livet er svært.

UKHome ville ikke være det samme for mig, hvis ikke der var UKH. Jeg tror faktisk også, jeg har mere at gøre med de mennesker, der bruger UKH, end dem, der er i UKHome. (beboer)

Ved at deltage i eller stå for arrangementer og aktiviteter i UKH får de unge erfaringer med at tage initiativ og sætte i gang i en større skala. Og mulighed for at invitere andre unge ind i deres verden og deres interesser. Eksempler på det er et par unge fra UKHome, som har startet et croquis-hold, fordi de selv ønskede at prøve kræfter med den disciplin. Og en gruppe unge, som stablede festivalen Out N Proud på benene, en LGBTQIA+ festival omkring det at springe ud, fordi de selv savnede et positivt fællesskab omkring det.

Fællesskabende aktiviteter, kultur og kreativitet

Der er forskellige typer af aktiviteter i UKHome og UKH. Nogle er helt styrede af de unge selv, og nogle er understøttet eller faciliteret af medarbejdere. Nogle er praksisfællesskaber med fokus på kreativitet, kunst og kultur, og nogle er hverdagsfællesskaber eller aktiviteter, der får hverdagen til at glide. Overordnet kan man tale om:

- **Aktiviteter, som medarbejderne sætter i gang og faciliterer.**
Det kan fx være gangmøder, udviklingsworkshops og rengøring af fællesområder.
- **Aktiviteter, som medarbejderne og de unge laver sammen.**
De unge kommer med idéen og er med i planlægningen. Medarbejderne står for det logistiske og økonomiske. Det kan fx være fællesspisning, filmvisning, juleklip og fastelavnsfest. Eller aktiviteter ud af huset som fx en tur i operaen, en hyttetur en weekend eller hesteridning.
- **Undervisningsaktiviteter, som medarbejderne og de unge laver sammen.**
Her er det de unge, der underviser, og medarbejderne står for logistikken og praktikken omkring det. Det kan fx være boksetræning, styrketræning, strikkeklub, swing dance-night eller rugbrødsbagning.
- **Aktiviteter, som er styret af de unge.**
De unge står helt for aktiviteten, medarbejderne understøtter i nogle tilfælde deltagelsen enten ved at informere om aktiviteterne eller ved at deltage sammen med de unge. Eksempler på det kan være yoga, meditation, madfællesskaber, litteraturworkshops og løbeklub.

Aktiviteter og økonomi

Der har i perioden for etableringen af UKhome været afsat en pulje penge til forskellige fælles aktiviteter. Det betyder, at de unge ikke selv skal betale for større fælles aktiviteter. Erfaringen er, at det har stor betydning for deltagelsen i de fælles aktiviteter

Alle aktiviteter giver adgang til relationer og fællesskaber og til at øve sig i at være en del af noget. Men de aktiviteter, der har fokus på kultur og kreativitet, spiller en særlig rolle. De giver de unge adgang til forskellige måder at udtrykke sig og erfare verden på. Og mulighed for at være sammen om noget fælles tredje. Et frirum, hvor man kan glemme svære ting i livet og fokusere på fælles interesser. Hvor man kan skabe noget, lære noget nyt og lære fra sig.

De unge fortæller, at det giver energi og mod på livet at gøre noget, man brænder for, at være fælles om noget og blive inspireret af andre. Uanset om man er nybegynder eller ekspert i det man laver.

Jeg var med til at lave et stort arrangement her i UKH, sammen med to andre beboere på kollegiet. UKH har ressourcer til at afholde events og arrangementer. Alt er jo nærmest muligt at gøre i UKH. Hvis man lægger sin egen tid og energi i det, så skal der nok ske noget. Den mulighed for at starte egne projekter har gjort mig mere selvsikker. Jeg har fået lov til at vise hvad jeg kan – også overfor mig selv. (beboer)

Forskellige fællesskaber og forskellige former for deltagelse

Ligesom det er vigtigt have adgang til forskellige sociale og kulturelle arenaer i UKHome og UKH er det vigtigt, at de unge kan deltage i fællesskabet på forskellig vis.¹ Og at der ikke kun er én vej ind i fællesskabet.

De unge bevæger sig på vidt forskellige måder ind og ud af – og rundt i – det netværk af fællesskaber, som de forskellige arenaer og aktiviteter i UKHome og Ungdomskulturhuset udgør. De kan koble vejen ind i nye fællesskaber og relationer til “nogen” eller “noget”, de er trygge ved. Og de kan skrue op og ned for graden af deltagelse, alt efter hvad de har overskud til.

¹ I rapporten *Deltagelse i kulturhuse og andre borgerinvolverende kulturinstitutioner* beskrives det netop, hvordan muligheden for forskellige deltagelsesformer er kendetegnende for kulturhuse og spiller en vigtig rolle i forhold til brugernes engagement (Eriksson m.fl., 2021:24).

For nogle er det bedste udgangspunkt for deltagelse deres eget private rum, som de altid kan vende tilbage til og lade op i. Og for nogle er indgangen til at blive tryk i hverdagsfællesskabet i UKHome at lære andre eller sig selv bedre at kende gennem praksisfællesskaber i UKH, hvor man er sammen om noget fælles tredje. For andre igen er det nemmere at deltage i aktiviteter i Ungdomskulturhuset, fordi deres nabo er med, eller fordi de kommer igennem UKH hver dag på vej hjem og pludselig kan se sig selv som en del af det, der foregår.

Fællesskab og deltagelse er ikke en proces fra A til B

Uanset hvordan de unge indgår i og bevæger sig rundt i fællesskaberne, er det vigtigste, at de gør det i deres eget tempo og på deres egen måde. Og ikke i en tidsafgrænset lineær proces fra A til B til C, hvor man skal opnå et bestemt mål indenfor en bestemt tidsramme og på en bestemt måde. For de ikke-studerende er det en helt anden oplevelse end de erfaringer, de ellers har med hjælp og støtte. Ofte tager støtten udgangspunkt i handleplaner med konkrete mål og delmål, og der er mange krav og tidsfrister fra jobcentret. Og de unge bliver i øvrigt ofte nødt til at fokusere på alt det, de ikke kan, for at opnå den hjælp og støtte, de har brug for.

Det at kunne deltage i fællesskaber, i sit eget tempo og som den, man er, giver de unge mulighed for at få erfaringer med at gå ind og ud af relationer og fællesskaber på gode måder. At mærke efter, hvordan det føles, og skrue op og ned, når der er brug for det. En erfaring, som de kan gøre brug af, når de bevæger sig videre ud i samfundet og i livet.

Nogle gange tager jeg store skridt og tager initiativ med at lave mad, arrangere en koncert m.m. Andre gange går jeg ind i mig selv. Det er værst om vinteren. Men sidste vinter var vi ude hele gruppen til en fest og en biograftur, hvor jeg besluttede mig for at deltage sammen med de andre. (beboer)

En af forudsætningerne for at kunne indgå i disse relationer og gøre sig de erfaringer er den ro og stabilitet, som boligen, støtten og kollegiefællesskabet udgør. I de følgende afsnit beskrives selve boligfællesskabet UKHome og dets værdier nærmere.

”

Da jeg søgte ind på UKHome, var jeg ikke klar over, hvilket slags kollegie det var. Til samtalen fik jeg at vide, at kollegiet var både for studerende og unge udsatte. Det var et nyt og spændende koncept om et mere socialt miljø, med fælles aktiviteter og kreative rammer. Det var lige noget for mig! Jeg sagde til samtalen 'selvfølgelig skal jeg bo her og være med til at skabe stedet'.

Ved at bo i UKHome og UKH er jeg blevet udrustet med flere kompetencer ved at arbejde med forskellige mennesker med forskellige kompetencer og ressourcer. Det har været givende for mig at lære at se indad og åbne mig mere op. Det har været en personlig udvikling. Jeg har lært at føle mig tryk mellem så mange nye mennesker. Jeg har fået en bedre forståelse af mine egne grænser. Jeg er blevet mere åben overfor det impulsive og har lært at acceptere det. Og så har jeg fået mere bevidsthed omkring mine egne evner.

Det er vigtig for mig at have lært at kigge indad i samarbejdet med andre, fordi man kan ikke altid klare alting selv, men man kan samarbejde med andre for at kunne skabe noget fantastisk. Jeg har lært at turde give slip. (beboer)

Eksempler på fællesskabende aktiviteter i UKHome og UKH

Byggeworkshop

I efteråret 2022 begyndte et 10 ugers forløb med ugentlige byggeworkshops.

Første workshop blev kickstartet en lørdag og varede 8 timer. På workshoppen kan de unge få hjælp til at designe og bygge løsninger, der kan gøre deres ret små værelser mere personlige og funktionelle med fx højsenge og opbevaringsløsninger. Sammen med den sociale vicevært har de unge også taget fat på forbedringer i fællesrummene i UKHome. Der er fx blevet lavet et skosystem til fællesgangene. Der er to undervisere på workshoppen. En tidligere beboer, som er uddannet designteknolog, og en underviser, som er håndværker.

Den sociale vicevært har taget initiativ til workshoppen på baggrund af et ønske fra de unge. Og med inspiration fra tidligere beboere, som selv havde bygget særlige løsninger på deres værelser. Workshoppen kræver værktøj og byggematerialer, som den sociale vicevært står for at købe ind, løn til underviserne – og ellers bare en masse knofedt og gode idéer.

Byggeworkshoppen giver de unge erfaringer med at bygge og designe

smarte løsninger samt en mulighed for at snuse til design og håndværk som en mulig uddannelses- og karrierevej. De unge bliver i stand til selv at sætte en lampe eller hylde op, og dermed gøre boligen personlig. Workshoppen bidrager desuden til, at de unge føler sig mere hjemme i deres boliger og får et fællesskab omkring indretningen af fællesarealerne.

Fælles rengøring i UKHome

I UKHome er der et rengøringsystem, hvor man i makkerpar gør rent på fællesarealerne hver sjette uge. Rengøringsparret skal betale 300 kr. til et 'vikarhold', hvis de ikke tager rengøringstjansen. Vikarholdet består af to andre unge, der har meldt sig til at tage over, hvis rengøringen ikke er taget. Hver mandag tjekker medarbejderne, at der er gjort rent.

Rengøringssystemet er blevet til gennem drøftelser på gangmøder, efter at manglende rengøring af fællesarealer i en periode havde givet anledning til konflikter mellem de unge. De unge har selv ønsket, at den sociale vicevært står for at følge op på, om det bliver gjort rent.

Rengøringsordningen bidrager til et rart og rent indemiljø og til, at beboerne tager et positivt ansvar for hinanden og for fællesarealerne. Beboerne i UKHome deler både fælleskøkken, gang, trappe, 2 fællesrum og et vaskerum. Og det er vigtigt for fællesskabet, at det er rum, som man har lyst til at opholde sig i. Rengøringen giver ikke længere anledning til konflikt, men er blevet en fælles aktivitet, hvor man gør noget sammen – og ofte hygger sig med det.

Årlig hyttetur

En gang om året arrangeres en hyttetur for beboerne i UKHome. Det er en weekend i en spejderhytte udenfor Aarhus med spil, bålhygge, strandture, madlavning og hesteridning. For at få så mange som muligt med, finder hytteturen sted tæt på Aarhus, så de unge har mulighed for at trække sig og tage hjem, hvis det sociale samvær bliver for meget. Medarbejderne hjælper flere af de unge med at blive kørt hjem og tilbage igen næste dag.

Ideen til hytteturen opstod hos nogle af de unge. Den sociale vicevært og fællesskabsværten hjælper med at planlægge og gennemføre turen. En gruppe unge organiserer turen og køber ind sammen med medarbejderne. På turen er alle engageret i madlavningen og i at arrangere aktiviteter. Turen kræver en del ressourcer i form af løn til medarbejdere, transport, leje af hytte, mad mv.

Den første hyttetur var med til at 'kickstarte' fællesskabet, blive rystet sammen og lære hinanden at kende efter indflytningen. For de unge, der planlagde turen, var det en god oplevelse at stå for arrangementet og få positive erfaringer med det. Nu er hytteturen en tilbagevendende og samlende begivenhed væk fra hverdagens rutiner, som giver mulighed for at knytte bånd på kryds og tværs.

Pop op-aktiviteter og workshops i UKH

Der er løbende pop op-aktiviteter og workshops, hvor de unge har mulighed for at lære forskellige kunstarter som fx portrætfotografering, rammetryk, plantefarvning og 3D-print. Der er også workshops om dans, musik eller noget helt andet som fx rugbrødsbagning. Det er for alle i UKHome og UKH.

Fællesskabsværten arrangerer aktiviteterne sammen med de unge ud fra deres ønsker og interesser. Fællesskabsværten aftaler et tema for aktiviteten med de unge, og hvor mange gange aktiviteten skal løbe over. Det er gratis at deltage og meget uforpligtende, da aktiviteterne som oftest kører over en eller fire gange. Fællesskabsværten sørger sammen med de unge for de nødvendige materialer.

De forskellige workshops give mulighed for at kaste sig ud i nye og kreative kunstformer. Derudover kan aktiviteterne bidrage til en følelse af, at UKH er de unges hus, da beboerne har stor indflydelse på, hvilke aktiviteter og workshops der bliver sat i gang. Og fordi det som oftest er en ung fra UKHome eller UKH, der underviser.

Ungebolig-fællesskabets grundsten

UKHome er et foranderligt og inkluderende ungeboligfællesskab, der bygger på nogle grundlæggende værdier og tilgange, som kommer til udtryk i medarbejdernes praksis og den måde, beboerne er sammen på. Særligt fem værdier kan betragtes som grundsten, der sikrer trivsel, sammenhængskraft og kontinuitet i boligfællesskabet: mangfoldighed, ligestilling, brugerstyring, foranderlighed og 'øvebane-tilgang'.²

Boligfællesskabet UKHome bygger på nogle grundlæggende værdier. Værdier, der blandt andet gør, at arbejdet med at understøtte fællesskabet og den enkeltes trivsel og udvikling tager hensyn til og formes af de unges ønsker, drømme og behov. Her beskrives de fem grundlæggende værdier, som danner fundamentet for UKHome som inkluderende ungeboligfællesskab.

1. Mangfoldighed – et 'safe space' med en bred beboerskare

En vigtig værdi i UKHome er mangfoldighed. Det gælder selvfølgelig i den forstand, at der både bor studerende og ikke-studerende på kollegiet, som kan have forskellige livserfaringer og udfordringer. Men der er på alle måder bredde i beboersammensætningen. Og det er helt bevidst.

Der bor unge med forskellige nationaliteter og forskellige sociale og kulturelle baggrunde. Der bor udvekslingsstuderende og danske studerende, så der tales forskellige sprog. Der bor unge med forskellige kønsidentiteter og unge, som er en del af LGBTQIA+ miljøet. Der bor unge, som går på forskellige uddannelser og arbejder med forskellige ting. Og unge, som har vidt forskellige interesser, fra brydning til opera. Der bor unge, som lader op, når de er sammen med andre, og unge, der lader op, når de er alene. Og så bor der unge, som har erfaring med psykisk sårbarhed og med at have brug for hjælp og støtte i perioder. Og unge, der ikke har erfaring med det – endnu.

---

² De fem værdier er analyseret frem og beskrevet af SUS og er blevet drøftet med og valideret af medarbejdere og beboere.

Jeg har fået en bedre tålmodighed, når det kommer til menneskers forskelligheder og en bedre forståelse for andre. Det er alle menneskene i UKH og UKHome, der har hjulpet mig til den forandring. Bare det, at vi er blandet internationale og danske beboere, og studerende og udsatte. Men det, at vi alle bare kan komme helt ned på jorden og snakke sammen som almindelige mennesker. Det er særligt for det her sted. Man føler sig tryk herinde. Man falder ikke udenfor på grund af ens stil eller den måde, man udtrykker sig. Alle er velkomne, og det er trygt. (beboer)

Denne mangfoldighed gør det svært at føle sig ”anderledes end alle de andre” og “forkert”. Alle er forskellige på hver deres måde. Det eneste, beboerne helst skal have tilfælles, er, at de har lyst til at deltage i og bidrage til fællesskabet.

Men det er ikke mangfoldigheden i sig selv, der gør forskellen. Det er vigtigt, at både medarbejderne og beboerne systematisk er opmærksomme på at vedligeholde en inkluderende kultur. Det vil sige, at alle ved og accepterer, at der er forskel på beboernes ressourcer, og på det de kommer fra og kan bidrage med. At man tager hensyn, er åben og nysgerrig i forhold til sine naboer og deres måde at være på. Og at der er fokus på en anti-mobbekultur, hvor man ikke taler nedsettende om andre. En kultur, hvor man kan tale højt om det, der er svært, og hvor man respekterer hinandens grænser og forskelligheder. Det kommer fx til udtryk ved, at man altid spørger om lov, inden man tager billeder af andre, og ved at man bruger de pronominer, som andre selv identificerer sig med.

Flere af de unge omtaler UKHome som et “safe space”, som de ikke oplever andre steder. Et sted, hvor man kan være, som man er, og bidrage med det man kan, og hvor det er accepteret, respekteret og værdsat.

2. Ligeværd – alle kan være sårbare, og alle kan være noget for nogen

En anden vigtig værdi er ligeværd. At de unge forbinder sig til hinanden i ligeværdige relationer. Der er ingen, der flytter ind for at få hjælp af nogen, og ingen, der flytter ind for at være noget bestemt for nogen. Alle flytter ind for at være en del af et fællesskab.

Noget af det, der understøtter den ligeværdige relation er ‘12/12-modellen’. At der er det samme antal studerende og ikke-studerende, og at fællesskabsvæerten og den sociale vicevært er der for alle de unge. På den måde er der ingen, der er en minoritet eller har en særlig stilling i fællesskabet eller i forhold til medarbejderne. Nogle af beboerne har brug for ekstra individuel hjælp og støtte, fx fra en CTI-medarbejder, jobcenter, UU-vejledning eller psykiatrien. Men det har som udgangspunkt ingen betydning for relationen mellem beboerne eller for relationen til medarbejderne. En anden vigtig detalje er, at alle aktiviteter i UKHome er gratis, hvilket betyder at alle – uanset deres økonomiske situation – kan deltage. Den frie og lige adgang til

aktiviteter betyder at en udfordret økonomi ikke bliver en stopklods eller giver en bekymring for at deltage.

” **Jeg glemmer nogle gange, hvor privilegerede vi er i forhold til økonomi. Det er virkelig ligestillende, at fællesspisning for eksempel ikke koster noget. Det er så centralt, at alle kan være med, uden at de skal tage penge op ad lommen. (social vicevært)**

Både medarbejderne og de unge understreger, at der ikke skelnes mellem de studerende og ikke-studerende i hverdagen. I stedet gør man noget ud af, at fællesskabet består af en samlet gruppe af unge med hver deres forskellige udfordringer og talenter. Man taler om, at man kan have forskellige udfordringer og være svære steder i livet. Og det tager man hensyn til. Det betyder ikke, at alle ved alt om alle. Man “ejer selv sin egen fortælling” og får selv lov til at fortælle den videre til de andre beboere, hvis og når man har lyst.

Tilsammen giver det en oplevelse af en åben og anerkendende kultur, hvor det er trygt at dele med andre, hvordan man har det, men hvor ingen bliver udleveret eller udstillet som “skrøbelige” eller “ressourcesvage”. Alle kan være sårbare, og alle kan være noget for andre. Og man kan have forskellige roller i forskellige relationer og situationer. Det er yderligere beskrevet i evalueringen af de fysiske rammers betydning for beboernes fællesskab og trivsel, hvordan værdien omkring ligeværd kommer til udtryk i hverdagen (Nielsen m.fl., 2021:70).

3. Brugerstyring – det skal komme fra de unge

En tredje vigtig værdi er brugerstyring. De aktiviteter og fællesskaber, der er i UKHome tager udgangspunkt i de unges perspektiv, ønsker og behov. En del af det, der sker i UKHome, understøttes af medarbejderne, men det udspringer af de unges idéer og energi. Dem, der deltager og tager initiativ, bestemmer, hvad der sker.

Det betyder, at medarbejderne må afgive definitionsmagten og arbejde med at understøtte det, der opstår, det levende og aktuelle fællesskab blandt beboerne.

” **Vi forsøger i høj grad at få de unge selv på banen i forhold til at komme med idéer til fællesskabende aktiviteter. Og når det er muligt, får vi de unge til selv at deltage i planlægningen og tilrettelæggelsen af aktiviteterne. (fællesskabsvært)**

Det kræver stor lydhørhed fra medarbejderne og forudsætter, at de ikke lægger sig fast på, hvad ”de gode aktiviteter” er, og hvad der er den ”gode måde at gøre ting på”. Det kræver også, at man som medarbejder er i stand til at skelne mellem den gode idé, man selv lige fik på de unges vegne, og den idé, der rent faktisk kommer fra de unge. At man igen og igen kan spille

“Do-ocracy”

Værdien omkring brugerstyring understøttes af den tætte kobling til Ungdomskulturhuset, hvor der er en lang tradition for, at det er de unge, der sætter dagsordenen. Og hvor man arbejder ud fra begrebet “do-ocracy”, som betyder, at “dem, der deltager eller handler, bestemmer”. Og hvor man har tradition for og erfaring med at bakke op om de unges idéer og gøre det nemt at tage initiativ og deltage.

initiativet og handlekraften over til de unge, og at man godt tør gå med og bakke op om de unges idéer og aktiviteter. Også selvom man ikke ved, hvor det ender – eller om de overhovedet vil lykkes. Det fremgår desuden i evalueringen af de fysiske rammers betydning for de unges fællesskab og trivsel, hvordan brugerstyringen får indflydelse på de fysiske rammer og de unges oplevelse af ejerskab for stedet (Nielsen m.fl., 2021:68). På siderne 28-29 og 36-37 i denne publikation findes konkrete eksempler på fællesskabende aktiviteter, som i høj grad er styret af de unge.

4. Foranderlighed – vi er det, vi gør sammen

Den fjerde vigtige værdi er foranderlighed. Boligfællesskabet UKHome består af mennesker og forandrer sig sammen med de mennesker, som bor der. Det er et levende og responsivt system. Båret af kultur, traditioner og relationer, som hele tiden er i forandring. Der er få regler og rammer. Og dem, der er, er til forhandling.

Det kræver noget af både medarbejderne og de unge løbende at understøtte denne forhandling af, ”hvordan vi er sammen”, og ”hvem vi er, når vi er sammen”. Men det er en central værdi, at der er plads til løbende forhandling og forandring af former, rammer og strukturer, så stedet passer til de mennesker, der bor der.

Det betyder, at fællesskabet også er til forhandling. Ikke om det skal være der, men hvordan det skal se ud. Lysten til at indgå i og udvikle fællesskabet er et af de centrale temaer i samtalen med alle potentielle nye beboere. Det er en central værdi i UKHome, at fællesskabet er det, man gør det til – og det, man gør sammen. Jf. værdien omkring brugerstyring er det dem, der kan og vil, der udvikler fællesskabet, som de synes det giver mening. Både beboere og medarbejdere – men særligt medarbejderne – har et ansvar for at understøtte, at så mange som muligt deltager i den løbende forhandling og definition af fællesskabet.

5. Øvebane-tilgang – at prøve ting af og lære sig selv at kende

Til sidst er afprøvning, eller det at øve sig, en vigtig værdi i UKHome. Afprøvning er en vigtig værdi i UKHome. For flere af beboerne er det første gang, de prøver at bo for sig selv og have egen bolig. For flere er det også et sted, hvor de kan afprøve at være en del af et fællesskab. Og i UKH kan de afprøve nye og kreative sider af sig selv af.

Medarbejderne opfordrer hele tiden de unge til at prøve ting af, springe ud i det, og eksperimentere og lære. Og der er en fælles forståelse af, at man lærer noget både af det, der lykkes, og det, der ikke lykkes. Og af det, der blev helt anderledes, end man havde forestillet sig. Det er vigtigt, at medarbejderne støtter og bakker op, men at de ikke beskytter overdrevet mod det, der er svært og kan gå galt. Og at de ikke tager ejerskabet i et projekt fra de unge, fordi de kan se, det ikke går som forventet eller risikerer at fejle. Det er centralt, at det ikke bare er okay at fejle, det er godt at fejle! For det viser, at man prøver noget – det lærer man noget af til næste gang, og det lærer man sig selv at kende af.

” De har også engang spurgt mig, om jeg vil lave en kageworkshop. Og jeg er virkelig dårlig til at bage kage. Jeg glemmer dem altid i ovnen. Man bidrager med det, man kan. Hvis det havde været et andet sted, så havde jeg tænkt, at den skal sidde lige i skabet den der kageworkshop. Det skal være helt skarpt. Her kan man godt være sådan, det blev lidt en flad drømmekage, men Henrik synes, at den er megagod, så det ... (griner). Her er der plads til, at man kan være sådan lidt halv, som alle jo er. (beboer)

Afprøvning er en værdi i sig selv, både i UKHome og i UKH. Fællesskabet er for alle – også for dem, der har brug for at prøve sig frem og har brug for et lille skub og et sikkerhedsnet. Man kan kaste sig ud i noget uden at vide, om man er god til det – om det er at starte en workshop eller deltage i en hyttetur. Når en af de ansatte fx er med til at starte en strikkeklub, selvom hun ikke tidligere har strikket, er det med til at vise de unge, at man sagtens kan kaste sig ud i noget, selvom man ikke er ekspert.

Helt konkret kommer det til udtryk ved, at medarbejderne siger ”Prøv det af – vi er her, hvis det går galt”. Og ved indflytningen får de unge – med et glimt i øjet – at vide, ”du skal lave mindst fem fejl de første fem måneder, du bor her – det forventer vi!” Nogle unge beskriver det som modsætningen eller modgiften til præstationskulturen, som fylder meget i andre dele af deres liv.

Medarbejdernes tilgang

Den opbakning og støtte, som medarbejderne yder til de enkelte unge og til fællesskabet, er i høj grad præget af de fem værdier, der er beskrevet ovenfor. Medarbejdernes tilgang til beboerne er, at alle kan være sårbare og

have brug for støtte i perioder. Og alle kan være noget for nogen og bidrage med noget.

Medarbejderne gør også en del ud af at fortælle de unge, som flytter ind på grund af et boligsocialt problem, at ”når du flytter ind her, så er du ikke længere hjemløs – så er du bare en ung ligesom alle andre.” Og både beboere og medarbejdere lægger vægt på, at der kan ske ting i alles liv, som gør, at man bliver sårbar og kan have brug for ekstra støtte eller omsorg. Det er også en del af det at være ung og finde sig selv og sin vej i livet.

Ingen unge bryder sig om at blive sat i bås som en, der er udsat. Derfor er der i UKHome enighed om, at alle beboere betragtes som ethvert andet ungt menneske. (fællesskabsvært)

Denne tilgang giver de unge ikke-studerende, som måske har været vant til at se sig selv i et negativt lys, og har mistet noget af troen på sig selv og egne evner, en mulighed for at se sig selv i et nyt lys. Som et almindeligt ungt menneske med alt, hvad det indebærer. Samtidig skaber det hos de unge studerende en accept af, at livet også nogle gange kan være svært, og det er okay. Og en oplevelse af, at der er nogle, der står klar til at støtte, hvis det sker.

Medarbejderne lægger også vægt på ligeværd i relationen med beboerne. Det er ikke altid medarbejderen, der er eksperten. Den sociale vicevært kan fx sagtens deltage i strikkeklubben med det oprigtige formål at ville lære at strikke. Medarbejderne arbejder ikke ud fra en bestemt handleplan for de unge. De følger de unge i hverdagen og støtter op om de initiativer og den motivation, de unge selv lægger for dagen. På den måde kan medarbejderne samarbejde med de unge og støtte op om de forandringer, de unge ønsker at skabe i deres eget liv – i det tempo og med de mål, der giver mening for den unge. Så der opbygges tillid, og så det som medarbejderne tilbyder opleves relevant og hjælpsomt.

Selvom medarbejderne ikke har en styrende rolle, er de utroligt vigtige for de processer, der finder sted i de unge, og for fællesskabet. I næste afsnit beskrives medarbejdernes roller og greb i forhold til at understøtte et inkluderende, omsorgsfuldt og levende fællesskab samt den individuelle trivsel.

Eksempler på fællesskabende aktiviteter i UKHome og UKH

Out N Proud festival

OUT N Proud startede som en LGBTQIA+ festival med fokus på at skabe et positivt fællesskab omkring det at være LGBTQIA+. Siden er Out N Proud etableret som en forening, der løbende arrangerer forskellige ting. Det kan fx være caféaftner med oplæg eller krea-aftener, hvor man kan lave smykker i prideflagets farver.

Idéen til festivalen opstod hos en gruppe unge, da den sædvanlige pride-parade ikke blev afholdt på grund af corona-nedlukningen. De unge følte, at den manglede og fandt på selv at arrangere en pride-festival i UKH. De unge blev bakket op i at planlægge og gennemføre festivalen af den sociale vicevært og fællesskabsværten i UKH. Fællesskabsværten hjalp de unge med at søge fondsmidler til festivalen og gav sparring på alt det praktiske, der indgår i at holde en festival.

OUT N Proud giver mulighed for at møde unge i LGBTQIA+ miljøet. For de unge, der planlagde festivalen, har det desuden været med til at give erfaring med at arrangere større arrangementer, mobilisere andre unge og søge fondsmidler, samt erfaring med det at etablere en forening. Det har givet dem lysten og modet til at kaste sig ud i at arrangere andre kulturelle begivenheder.

En tur i operaen

I efteråret 2022 var en gruppe unge fra UKHome en tur i Den Fynske Opera.

En lejet bus kørte 12 unge fra UKHome og den sociale vicevært fra UKHome til Odense og retur. Efter forestillingen tog de ud at spise. Dagen inden turen havde den unge, der stod bag initiativet, arrangeret en præsentation af operaen i UKH for beboere på kollegiet og andre unge i UKH.

Initiativet kom fra en af de unge, der havde lyst til at dele sin passion for opera med andre. Det blev bakket op af fællesskabsværten og den sociale vicevært, som hjalp med at planlægge og søge midler til turen. Udflugten bliver finansieret med aktivitetsmidler fra VELUX FONDEN. Det var afgørende for udflugten, at den var gratis for dem, der deltog. Både udgifter til transport, operabilletter og restaurantbesøg blev dækket.

Operaturen var med til at skabe fællesskab og sammenhold mellem beboerne i UKHome. Det gav en fælles oplevelse og indblik i en verden, som ikke mange kender særlig meget til. Det gav den unge arrangør en mulighed for at stå for en udflugt og et arrangement, som kunne give de andre beboere et indblik i hendes passion og karrierevalg.

Madmekka – et mangfoldigt madfællesskab

Hver mandag er der Madmekka i UKH, hvor mellem 50 og 60 unge samles og spiser sammen. Der er altid nogen fra UKHome, som deltager i Madmekka. Menuen skifter fra uge til uge og står på mad fra hele verden i et meget internationalt miljø. Initiativet udspringer fra DFUNK (Dansk Flygtningehjælp Ungdom) og er blevet til med økonomisk støtte fra Nordea-fonden med det formål at lave et samlingssted for unge flygtninge og unge danskere. Det er gratis at deltage.

Aktiviteten er helt ungestyret. Madmekka drives af en frivillig gruppe, der laver budget samt planlægger og laver maden i UKH. Gruppen består af 5 unge, der kommer i UKH (inkl. en beboer fra UKHome).

Madmekka bidrager til fællesskabet på tværs af nationaliteter og fører ofte til nye relationer, hvor de unge laver andre aktiviteter sammen. Fællesspisningen understøtter også gode hverdagsvaner og at alle – uanset økonomiske forudsætninger – får mulighed for et godt måltid mindst en gang om ugen.

Ugentlig krea-aften

Hver onsdag mødes en gruppe unge sammen med den sociale vicevært og laver forskellige kreative aktiviteter i deres fælleskøkken i UKHome. En af de unge beboere 'underviser' og hjælper de andre i gang. Den sociale vicevært er altid med.

Krea-aftenen startede som en strikkeklub på initiativ fra den kreakyndige og den sociale vicevært, men har senere udviklet sig til en mere alsidig krea-aften. Der er svingende deltagelse, nogle gange er der helt fyldt, andre gange bare et par stykker. Det er uformelt – beboerne og deres gæster kan bare dumpe ind. Krea-aftenen er drevet af de unge. For at gøre det nemt og attraktivt at deltage, hjælper den sociale vicevært med at købe materialer og sørge for kaffe, kage, slik eller frugt. Viceværten hjælper også med at få inviteret alle – særligt dem, som har svært ved at møde op.

Krea-aftenen skaber et uformelt rum, hvor man bare kan komme og hænge ud. Derudover er det en tilbagevendende aktivitet, som man ved foregår hver uge. Den giver de unge og den sociale vicevært mulighed for at fornemme, hvad der rør sig i boligfællesskabet og – for den sociale viceværts vedkommende – hvordan de unge har det.

Med- arbejderne understøtter trivsel og fællesskab

UKHome har tilknyttet en social vicevært og en fællesskabsvært. De er involveret i fællesskabet og aktiviteterne, og de har fokus på de unges individuelle trivsel. De to medarbejdere arbejder tæt sammen med CTI-medarbejderne og andre aktører, der er vigtige for de unge.

Den fælles og den individuelle trivsel i UKHome understøttes af den sociale vicevært og fællesskabsværten, som er tilknyttet kollegiet. I tæt samarbejde med de CTI-medarbejdere, der er tilknyttet de unge ikke-studerende.

Den sociale vicevært og fællesskabsværten har fokus på at understøtte de unge i at opbygge og kultivere nogle fælles aktiviteter og traditioner, som styrker de unges netværk og oplevelse af at være en del af noget og have en betydning for nogen.

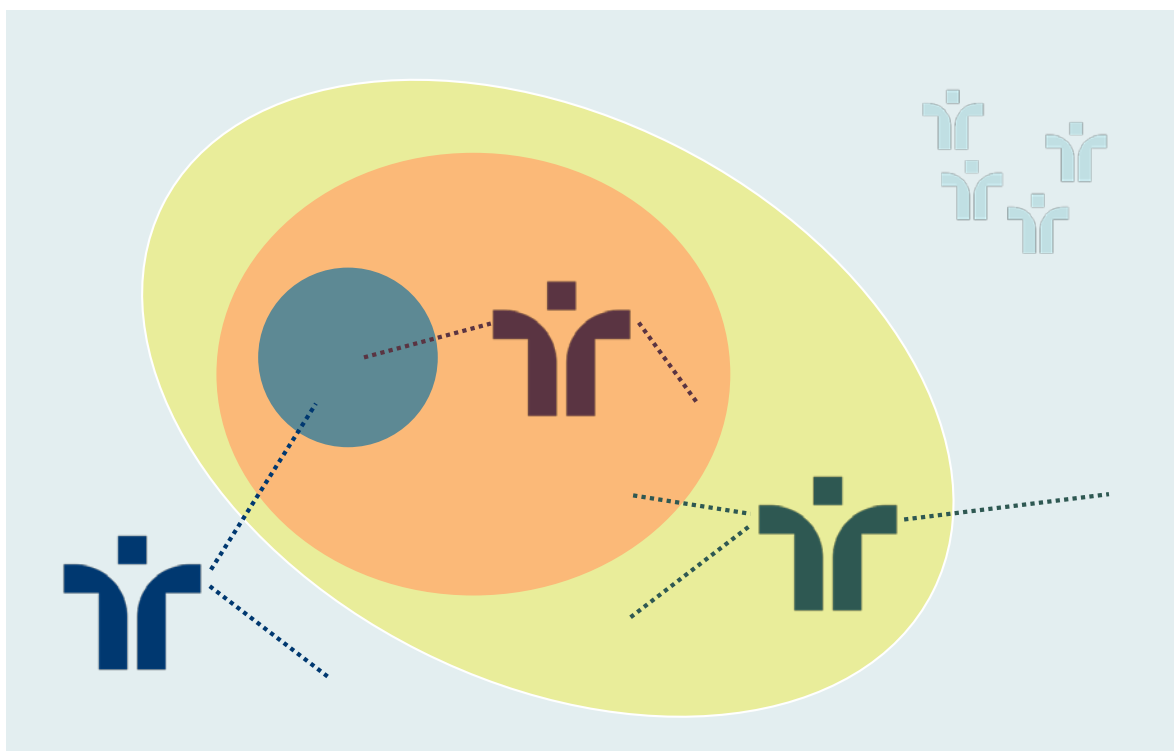
Medarbejderne hjælper den enkelte med at træde ind i fællesskabet, og de hjælper gruppen af unge med at pleje det. Derudover har de fokus på at forbinde de unge til andre typer af tilbud og støtte i det omgivende samfund, når der er behov for det.

Den sociale vicevært og fællesskabsværten arbejder tæt sammen i hverdagen. De sidder dagligt side om side, opdaterer løbende hinanden

på, hvad der rør sig i UKHome, og koordinerer arbejdsopgaver. Det tætte samarbejde er vigtigt for, at de i fællesskab kan støtte både den individuelle og den fælles trivsel i UKHome.

Medarbejderne er fælles om opgaven med at have kontakt til de unge, men de deler den individuelle kontakt til de unge mellem sig. Det gør de med afsæt i, hvem de unge selv plejer at henvende sig til eller har opbygget størst tillid til, eller hvor der kan være et interessefællesskab eller en særlig kompetence hos medarbejderen, som den unge søger.

Selvom de unge primært har kontakt med en af medarbejderne, trækker de unge også ofte på kompetencer og ressourcer hos den anden medarbejder. En ung bruger fx den ene medarbejder til sparring om at holde et arrangement og den anden til at tale om uddannelse.

Figur 2: Centrale medarbejdere og deres forskellige primære koblinger til de forskellige arenaer: Mit eget værelse, UKHome, UKH og det omgivende samfund.

Den sociale vicevært

Har fokus på de unges trivsel og fællesskab og er beboernes kontaktperson i hverdagen.

Fællesskabsværten

Har fokus på at skabe forbindelser mellem beboerne og fællesskaberne i UKH. Støtter op om initiativer og bygger bro til lokalsamfund og civilsamlingsaktører.

CTI-medarbejder

Giver individuel støtte i hverdagen til de unge ikke-studerende. Fokus på intensiv støtte i forbindelse med indflytningen og i den første tid i egen bolig.

Andre aktører

Fx jobcenter, UU-vejledning, psykiatri. Tilbud og indsatser i frivillige foreninger og civilsamlingsaktører.

Den fælles trivsel

Det fælles fylder meget i UKHome. De unge spiser sammen, dyrker yoga sammen, ser TV sammen, spiller musik sammen, tager på hyttetur sammen, gør rent sammen og meget andet. Det at opleve og gøre ting sammen styrker fællesskabet. Med konkrete greb understøtter medarbejderne, at de unge involverer sig i aktiviteter, går sammen om nye idéer og prøver ting af sammen med andre.

Facilitere forhandling af fællesskabets indhold, form og rammer

Gangmøderne er en fast del af hverdagen i UKHome. Den sociale vicevært faciliterer gangmødet, og fællesskabsværten deltager også. De er opmærksomme på, om de unge deltager, og sørger for at involvere dem, der ikke gør, på andre måder.

Formålet med gangmøderne er at give beboerne et rum til at drøfte forskellige spørgsmål. Det er også et rum for at søge indflydelse i UKHome; på indretning, aktiviteter, projekter mv. Og så er det et sted at møde de andre beboere i nogle faste rammer og dermed en mulighed for at udvide sit netværk.

Gangmødet holdes hver tredje uge og varer typisk et par timer. Medarbejderne sørger for kaffe, kage og evt. mad til møderne. Ofte tiltrækker et møde med mad langt flere unge. På gangmødet bliver der informeret om, hvad der sker i huset, og de unge har mulighed for at tage bestemte emner op. Det kan være ting, de undrer sig over, noget der skaber frustration eller konflikt, eller det kan være spørgsmål til aktiviteter, rammer og strukturer.

Ud over gangmøderne i UKHome, holdes der update-møder i UKH, som fællesskabsværten står for. Update-møderne har samme funktion som gangmødet, bare i forhold til Ungdomskulturhusets liv og hverdag. Og her er alle brugere af UKH velkomne.

Støtte op om de unges idéer og initiativer

Medarbejderne bruger meget tid på at støtte op om de unges idéer og initiativer – med sparing og opmuntring, hjælp til planlægning, økonomi, konflikthåndtering mv. Særligt fællesskabsværten har en rolle i forhold til at hjælpe de unge til at gå fra idé til handling.

Medarbejderne bakker altid op om de unges idéer eller ønsker om at starte nye aktiviteter eller arrangementer. Det kan fx være en sommerfest eller en tur ud af huset, hvor de unge har brug for hjælp til planlægning eller til at søge penge til finansiering af aktiviteten. Medarbejderne spiller også en rolle i at fornemme og være opmærksomme på de unges spirende idéer, ønsker og behov – og hjælpe dem på vej.

Vi er hele tiden opmærksomme på, hvad der er for nogle strømninger, og hvad de unge interesserer sig for. Og der skal ikke være særlig langt fra forslag, til vi siger 'nå, hvornår skal der være fredagsbar, eller hvornår skulle den her workshop være. Skal vi ind og søge nogle midler til det først?' Altså at vi hele tiden understøtter deres initiativer og forsøger at gøre dem til virkelighed. (fællesskabsvært)

En løbeklub er fx kommet i stand ved, at den sociale vicevært talte med en af de unge, som havde et ønske om at løbe sammen med andre. Det ønske greb den sociale vicevært og hjalp den unge med at starte løbeklubben. Et yogahold blev startet, fordi den sociale vicevært så, at en beboer havde mange yogaredskaber og spurgte ind til beboerens interesse for yoga. Den unge ville gerne undervise, så medarbejderen hjalp med at booke lokaler i UKH. I dag underviser den unge fast i yoga en gang om ugen.

Støtte op om deltagelse og deltage selv

Medarbejderne har til opgave at gøre det nemt at deltage. De står for en del af kommunikationen omkring aktiviteterne og har fokus på, at så mange som muligt ved, hvad der sker i huset. Helt konkret minder de beboerne om vigtige aktiviteter i UKHome, fx ved at sende SMS'er rundt, når der er gangmøder. Når der er mere uforpligtende aktiviteter som fx en byggeworkshop eller en biograftur, laver den sociale vicevært et opslag i UKHomes Facebookgruppe. Det samme gælder, hvis der er vigtig information.

Medarbejderne bruger en del tid på at opfordre de unge til at deltage i forskellige aktiviteter og arrangementer – også selvom de tidligere har sagt nej. Kærlige skub og opfordringer gennem personlige SMS'er, eller når medarbejderne møder de unge på gangen, giver de unge mod på at møde op, prøve nye aktiviteter og involvere sig i kollegiet. Af og til engagerer medarbejderne også de unge til at 'hjælpe andre med' fx ved at opfordre til at invitere sin nabo med, eller opfordre dem til at skrive ud i den interne Messenger-tråd.

Medarbejderne er desuden tydelige over for de unge om, at aktiv deltagelse i fællesskabet og aktiviteter i UKHome og UKH er væsentligt for, om beboernes kontrakter kan blive forlænget³. De minder løbende de unge om, at man skal have lyst til at involvere sig og bruge fællesskabet, når man bor i UKHome. Men understreger samtidig, at det er okay at trække sig i perioder og at deltage i forskelligt omfang. Det er fx helt okay, at beboerne ikke deltager i aktiviteter i UKHome på grund af travlhed på studiet, eller hvis en ung er i gang med en psykiatrisk udredning og har behov for at fokusere på det i en periode.

Medarbejderne støtter også op ved selv at deltage i arrangementer og aktiviteter. Den sociale vicevært deltager fx i løbeklub og krea-aften på samme præmisser som beboerne.

---

3 For de studerende løber kontrakten over to år og for de ikke-studerende over et år.

Den individuelle trivsel

Medarbejderne har fokus på den enkelte beboers trivsel gennem individuelle samtaler og ved løbende opmærksomhed på de enkelte beboere i hverdagen. Samtalerne sikrer, at de får talt med alle beboerne og også kan støtte i hverdagen og hjælpe videre til mere hjælp, hvis behovet opstår.

Individuelle samtaler

Den sociale vicevært og fællesskabsværten holder individuelle samtaler med alle beboerne ved indflytning og derefter to gange om året. Samtalerne er en god måde at etablere en tillidsfuld relation til de unge, og medarbejderne minder de unge om, at de altid kan tage fat i dem. I starten blev de individuelle samtaler kun holdt med de ikke-studerende. Men det viste sig hurtigt, at det var vigtigt at have opmærksomhed på alle beboere, da alle de unges trivsel er vigtig for fællesskabet. Også de studerende kan have brug for opmærksomhed og støtte i perioder, og det understøtter samtidig oplevelsen af inklusion og ligestilling hos både studerende og ikke-studerende, at det er ens for alle.

Samtalerne varer 30-45 minutter. Indflytningssamtalen, som finder sted et par uger efter indflytning, har fokus på trivsel og på, hvordan den unge er landet i fællesskabet og i boligen. De andre samtaler berører de emner, som fylder og som den unge har behov for at tale om.

Når jeg taler med de unge om uddannelse, er der nogle gange nogen, som siger, at de er bange for at vælge forkert, og at det så bliver en fiasko. Der er jeg begyndt at tale om, at det jo egentlig er en kæmpe læring at prøve noget af og finde ud af, om man skal i den retning eller man ikke skal. (social vicevært)

Valg af uddannelse fylder meget hos de unge og i samtalerne. Og medarbejderne oplever, at de unge gennem samtaler med dem og med hinanden, og ved at prøve konkrete aktiviteter af i UKH eller UKHome, ofte nærmer sig idéer om, hvad de har lyst til at beskæftige sig med på sigt.

Støtte i hverdagen

I hverdagen forsøger medarbejderne at være tilgængelige for de unge. Medarbejderne er centralt og synligt placerede i et kontor med glasvægge og åben dør sammen med de andre medarbejdere i UKH. Det bidrager til, at de unge ofte kigger forbi (Nielsen m.fl., 2021:29). Medarbejderne er til rådighed for de unge, hvis de har behov for nogen, der lytter. Og de hjælper videre til anden støtte, hvis der er behov for det. De ansatte hjælper også ofte med praktiske spørgsmål fx i forbindelse med breve i e-Boks eller regninger, som de unge ikke forstår.

Vi tager selvfølgelig samtaler med de unge løbende og hjælper, hvis de har brug for at blive fulgt til lægen, tage kontakt til psykiatrien eller tage kontakt til en uddannelse. Og så har vi en løbende opmærksomhed på, hvis der er nogen, vi ikke har set så meget til i en periode. Så skriver vi lige til dem. Jeg synes, vi er meget opmærksomme på dem hele tiden. Og så har vi jo også de her individuelle samtaler to gange om året med bolig, helbred og job- og uddannelsesperspektiv. (fællesskabsvært)

Hvis medarbejderne bemærker, at nogen trækker sig fra fællesskabet, eller hvis de ikke har set en ung i et stykke tid, forsøger de at række ud med en SMS: "Har du det godt? Kommer du ikke lige forbi kontoret? Skal vi lige tale sammen?". Samtidig er medarbejderne opmærksomme på ikke at trænge sig på og overskride de unges grænser. Det er en konstant balance, og medarbejderne respekterer, hvis en ung takker nej til kontakt eller hjælp.

Relationen og tilliden mellem medarbejderne og de unge opbygges gennem daglige praktiske gøremål og i det uformelle rum og samvær. Det kan fx være, når de unge har brug for hjælp, fordi noget ikke fungerer på værelset, eller hjælp til at forberede en fællesspisning.

Den sociale vicevært står for indflytningssynet med den unge. Det er også den sociale vicevært, som kommer forbi værelset og tjekker, hvis der er problemer med vand, el, varme eller andre ting. Det giver anledning til at få beboerne på tomandshold. En samtale inde på værelset om en radiator, der ikke virker, kan åbne op for en snak om trivsel eller give den sociale vicevært en fornemmelse af, hvordan den unge trives – fordi det ofte afspejles i boligen.

Samarbejde med CTI-støtten og andre vigtige aktører

Når en ikke-studerende flytter ind i UKHome, får den unge fra starten tilknyttet en CTI-medarbejder, der skal støtte den unge i at etablere en god hverdag. Samarbejdet mellem CTI-støtten og medarbejderne i UKHome er en fast del af arbejdsgangene i UKHome. En gang om måneden holder medarbejderne i UKHome møde med CTI-medarbejderne. Det handler fx om visitering af unge til UKHome og om, hvilken støtte de unge har behov for. Medarbejderne har desuden løbende kontakt og taler sammen, fx når CTI-medarbejderne besøger de unge i UKHome.

Det har været vigtigt at etablere et godt og tæt samarbejde med CTI-medarbejderne, så den sociale vicevært og fællesskabsværten kan støtte op om CTI-medarbejderens arbejde og omvendt. Og det er vigtigt, at den sociale vicevært har god mulighed for at spille CTI-medarbejderne på banen, hvis en ung pludselig har behov for mere individuel støtte, end medarbejderne i UKHome kan give. Det er fx ofte CTI-medarbejderne, der står for kontakt til læger, psykiatere, kommunale sagsbehandlere og uddannelsessteder. Men det kan være, at det er den sociale vicevært, der først får øje på, at der kan være behov for at spille andre aktører på banen.

Det gode samarbejde er vigtigt. De unge skal opleve, at alle arbejder ud fra samme tilgang og i samme retning. Det er vigtigt, at medarbejderne i UKHome, CTI- medarbejderne og de andre aktører bruger hinanden og hinandens viden i samarbejdet med den unge. Så de arbejder ud fra et fælles udgangspunkt.

Det recovery-orienterede arbejde i et inkluderende miljø

Kombinationen af adgang til et inkluderende miljø, og så den individuelle støtte, som CTI-medarbejderne, jobcentret og eventuelt psykiatrien tilbyder, er et centralt element i UKHome-modellen. Fællesskabet og miljøet i og omkring UKHome er et vigtigt bidrag til den udvikling og recoveryproces, som CTI-medarbejderen sammen med andre vigtige aktører skal understøtte hos den unge.

Den hjælp, som socialforvaltning, jobcenter og psykiatri tilbyder, tager afsæt i Housing First og recovery-orientering. Der er fokus på den enkelte unges håb og drømme med individuelt tilpassede forløb, og med afsæt i at forandring og udvikling skal komme indefra og give mening for den enkelte. Samtidig er der opmærksomhed på, at det miljø, som den unges udvikling og recovery foregår i, spiller en vigtig rolle.

CTI-støttens individuelt tilpassede og fleksible støtte i eget hjem understøttes i høj grad af: at det kan foregå i et miljø, hvor de unge bliver en del af et fællesskab, kan spejle sig i andre, og hvor de gennem (nye) relationer til andre og ændrede materielle forhold og omgivelser kan se sig selv i et nyt lys. Her oplever de, at deres tanker og følelser er okay, og håb og drømme for fremtiden kan opstå i samspil med andre.

Miljøet og fællesskaberne omkring UKHome og UKH bidrager med noget, som den enkelte medarbejder, som står for at give den individuelle støtte, ikke kan skabe i en en-til-en-relation med den unge. Og den velfungerende individuelle støtte fra CTI-medarbejderne gør det muligt at få flere ikke-studerende med i fællesskaberne i og omkring UKHome, uden at det bliver for tungt et ansvar at løfte for de andre studerende og medarbejderne i UKHome.

Recovery

”Recovery er en dybt social, unik og fælles proces, hvor vores levevilkår, materielle omgivelser, holdninger, værdier, følelser, færdigheder og/eller roller forandres. Det er en måde at leve tilfredsstillende, håbefulde og gensidige liv sammen med andre, selv om vi fortsat kan opleve vanskeligheder og problematiske erfaringer. Recovery indebærer, at vi indgår i nye sociale og materielle sammenhænge og deltager i åbne dialoger, hvor nye måder at forstå og håndtere vores situation, kan udvikles, i takt med at vi bevæger os igennem og forbi den psyko-sociale-materielle krise.” (Topor m.fl., 2020)

Ind og ud af UKHome

Medarbejderne spiller en vigtig rolle i forhold til at understøtte fokus på mangfoldighed og fællesskab, når nye beboere flytter ind. Medarbejderne holder samtaler for at sikre det gode match. De hjælper de unge med at lande godt, når de flytter ind i UKHome, og med at komme godt videre, når de skal flytte igen.

Det gode match

Beboersammensætning i UKHome er vigtig, da det har stor betydning for den enkelte og for fællesskabets trivsel, hvem der flytter ind. Alle unge, der ønsker at bo i UKHome, sender en motiveret ansøgning. Når der kommer en ledig bolig, læser medarbejderne ansøgningerne og udvælger en ung til en samtale. Til samtalen afstemmer medarbejderne sammen med den potentielle nye beboer, om et boligfællesskab som UKHome er det rigtige for dem.

Det er vigtigt, at den unge har lyst til at indgå i et fællesskab og forestiller sig at kunne trives i at bo side om side med andre unge. Derudover er det et plus, hvis den unge interesserer sig for kunst og kultur og søger et miljø, hvor man kan udfolde sig kreativt.

Ansøgere får en rundvisning, så de får en fornemmelse af, hvad det vil sige at bo i UKHome. Medarbejderne viser og fortæller om de fordele og mulige udfordringer, der kan være ved at bo på kollegiet, fx støj fra naboer og fra Ungdomskulturhuset (Nielsen m.fl., 2021:24). Efter rundvisningen taler medarbejderne med den unge, om vedkommende tror, at UKHome vil være et godt match. Derefter tager medarbejderne stilling til, om den unge skal tilbydes en bolig. Når der er tale om en ikke-studerende, er CTI-medarbejderen med til samtalen og med til at vurdere, om det er et godt match.

Udover vigtigheden af at den unge kan se sig selv i fællesskabet, er det afgørende, at den unge ikke har et aktivt dagligt misbrug eller har massive psykiske udfordringer, der kræver flere medarbejderressourcer og mere specifikke sundhedsfaglige og socialfaglige kompetencer, end der er adgang til i UKHome⁴.

Den gode modtagelse

Når en ny beboer flytter ind i UKHome, er medarbejderne opmærksomme på, at den unge får en god start og bliver en del af fællesskabet på kollegiet. En vigtig del af en god modtagelse er blandt andet at introducere den unge for de andre på kollegiet. Det sker ofte på et gangmøde, hvor den unge også har mulighed for at tage sine forældre med. Den sociale vicevært sørger for, at den unge bliver inviteret ind i de virtuelle fællesskaber, UKHomes Facebook- og Messengergrupper, og forsøger at spore sig ind på den nye beboers interesser og matche det med aktiviteter i UKHome eller UKH.

---

4 Både Carlbergs evalueringsrapport (Nielsen m.fl., 2021:71) og VIVEs casebaserede undersøgelse af boformer til unge hjemløse (Benjaminsen, 2019:45) viser, at det at bo på kollegie kan være udfordrende for unge med meget komplekse problemstillinger.

Sammen med nye beboere lægger medarbejderne også en plan for, hvilke aktiviteter de unge gerne vil deltage i, når de er flyttet ind. Om sommeren er der ofte en del ind- og udflytninger, og derfor har de ansatte bevidst lagt en hyttetur for at ryste nye og gamle beboere sammen. Derudover har der fx været holdt en byggeworkshop i forbindelse med, at en gruppe unge flyttede ind, så både gamle og nye beboere kunne få hjælp til at udnytte pladsen på de små værelser bedst muligt og gøre dem hyggelige og hjemlige.

En tryk overgang til en anden bolig, når man skal flytte

Når en beboer flytter fra UKHome, er medarbejderne meget opmærksomme på, at den unge lander det rette sted. Det kan være i en lejlighed, fordi den unge er klar til at bo selv, eller på et kommunalt bosted eller behandlingscenter, hvis den unge har behov for mere støtte, end UKHome kan tilbyde. Hvis det er tilfældet, finder medarbejderne og den unge i samarbejde med CTI-støtten og sagsbehandleren ud af, hvilket tilbud der kan gavne den unge. Dette er en proces, der kan strække sig over lang tid, da den unge også kan have behov for at modne idéen om at flytte til et andet sted.

Det er vigtigt, at de unge bliver hjulpet godt videre. Og det er vigtigt, at dem, der flytter, fordi det er for udfordrende at være en del af fællesskabet, ikke oplever at vende tilbage i ustabile og utrygge boligforhold, men får den hjælp og støtte, de har brug for. Relationen mellem medarbejderne og beboeren er vigtig i sådanne processer, da tilliden gradvist åbner op for, at den unge lytter og er åben for – og selv er med i – processen i forhold til at finde andre måder at bo på, samt andre behandlingsmuligheder eller tilbud.

Vi gør alt, hvad vi kan, for at sende folk godt videre til noget andet. Og vi har endnu ikke sendt nogen af afsted herfra, som ikke har haft noget andet at flytte ind i. (social vicevært)

Medarbejderne har ofte kontakt til de unge, i perioden efter de er flyttet fra UKHome, fx fordi de stadig kommer i Ungdomskulturhuset UKH, eller besøger venner i UKHome. Og i nogle tilfælde hjælper og støtter medarbejderne de unge, hvis de har behov for hjælp, enten ved telefonsamtaler, eller når den unge alligevel kommer i huset.

”

Jeg hørte om UKH gennem hjemmesiden Ungdomsbolig.dk. Jeg kendte det ikke, før jeg så det derinde. Nu har jeg boet her i halvandet år.

Skiftet fra at bo i bofællesskab med 3 andre til at få min egen lille rottehule her har givet mig meget mere energi og overskud. Før var jeg dårlig til at sætte grænser og bede andre om at rydde op eller gøre rent efter sig, og jeg brugte meget energi på enten selv at gøre det eller være frustreret. Men nu kan jeg selv smække døren til et krater på mit eget værelse uden at føle dårlig samvittighed eller at føle, at jeg skal efterlade det ordentligt til de andre.

Jeg har tid og energi til at deltage og give ud andre steder. I stedet for at bruge al energien på sisyfosarbejdet med at holde i alle trådene i forhold til økonomi, naboer, lejer osv. Fx kan jeg bruge tid i fællesskaberne i kulturhuset. Samtidig har jeg her lært, at folk nok skal gribe en og hjælpe, hvis man kaster sig ud i større projekter, end man måske lige kan gabe over.

Jeg synes den tillid og glæde og lydhørhed, som de ansatte har vist mig, gør, at man får en større tro på sig selv – det er et meget opmuntrende og givende miljø, hvor der er plads til både at være flyvende og drikke vin til en bogklub og at have hængeører på 12. time af sin eksamen – og så kommer Henrik og reciterer rapsange på jysk. (beboer)

Opsamling og principper

Det inkluderende ungeboligfællesskab kollegiet UKHome har stor betydning for de unge beboere, deres liv og deres selvforståelse. Det gælder både for de studerende og for de ikke-studerende. Særligt den åbne og tillidsfulde kultur, hvor man tager hensyn til og respekterer andres forskelligheder og udfordringer, er vigtigt for de unge og deres udvikling, mens de bor i UKHome.

For de fleste ikke-studerende er UKHome en tryk og stabil base, som giver ro og overskud til at tage livtag med nogle af de svære ting i livet. Som fx at opnå en større afklaring i forhold til psykiske udfordringer og sårbarheder, og dermed komme tættere på job og uddannelse. For nogle få har UKHome vist sig ikke at være det rette sted at bo. Enten fordi den unge har haft et større støttebehov eller har haft brug for at bo mere selvstændigt, og ikke har haft lysten til eller forudsætningerne for at indgå i et så fælles fællesskab. I de tilfælde har tiden i UKHome stadig spillet en positiv rolle for denne afklaring.

I arbejdet med etableringen af UKHome har det vist sig, at være vigtigt netop at arbejde med kulturen, miljøet og måden, man er sammen på. Det har været nødvendigt for at lykkes med en model, hvor 12 studerende og 12 ikke-studerende med forskellige udfordringer og sårbarheder kan indgå i et ligeværdigt nabofællesskab. Det interessante er, at den ikke stigmatiserende og inkluderende kultur i lige så høj grad kommer de studerende som de ikke-studerende til gode. Det inkluderende fællesskab har bidraget til de unges trivsel og udvikling i en meget definerende periode i livet – nemlig tiden, hvor man som ungt menneske er på vej mod at finde sin plads i voksenlivet.

Den lette adgang til praksisfællesskaberne, kunsten og kulturen i UKH og det inkluderende fællesskab og miljø i UKHome, som de unge og medarbejderne har skabt sammen, har vist sig at være nogle af de mest centrale elementer i modellen.

Det er det inkluderende miljø og de kreative praksisfællesskaber, der gør, at 12/12 kombinationen af studerende og ikke-studerende på kollegiet i så høj grad lykkes. At den får en så positiv betydning, og formår at understøtte den sociale indsats overfor de ikke-studerende.

Det inkluderende fællesskab danner et vigtigt fundament for den individuelle støtte, som CTI-medarbejderne, i samarbejde med andre vigtige aktører, kan give de unge. Det giver et rum og et fællesskab at udvikle sig i, hvor der er plads til at være den, man er – og samtidigt prøve nye sider af sig selv af. Erfaringen er også, at kulturen og miljøet smitter af på de unges refleksioner om uddannelse og på deres mod til at give sig i kast med noget nyt. Og at det er med til at modne dem i processen mod at vælge uddannelse, søge job og i det hele taget søge forpligtende fællesskaber.

Det inkluderende boligfællesskab kan umiddelbart være svært at sætte på formel. Alligevel peger denne beskrivelse af UKHome på nogle konkrete elementer, tilgange og værdier, der understøtter det. Fx de forskellige sociale og kulturelle arenaer og adgangen til forskellige typer af aktiviteter. Samt medarbejdernes rolle og tilgang, og de fem grundlæggende værdier mangfoldighed, ligeværd, brugerstyring, foranderlighed og 'øvebane-tilgang'. (se side 30-35)

På baggrund af disse elementer og gennem dialog med de unge har vi⁵ også formuleret seks principper for et inkluderende ungeboligfællesskab, som kan være med til at sætte retning i arbejdet med lignende modeller.

Seks vigtige principper for et inkluderende ungeboligfællesskab

1. Der skal være mangfoldighed på flere niveauer
2. Det skal være de unges idéer og energi, der definerer fællesskabet
3. Der skal være løbende afstemning af fællesskabets form og ramme
4. Det skal være nemt at deltage på forskellige måder
5. Det skal være muligt at trække sig og komme tilbage på gode måder
6. Det skal være nemt og sjovt at tage initiativ og prøve noget af

Forhåbningen er, at andre kan bruge disse principper. Og at principperne, sammen med beskrivelsen af de fem værdier, de forskellige typer af fælles aktiviteter og medarbejdernes rolle, kan inspirere andre og sætte retning i fremtidige initiativer, der samtænker sociale indsatser, kultur og fællesskaber. Med det formål at styrke unge menneskers mentale og sociale trivsel, modvirke social eksklusion, stigmatisering og forebygge hjemløshed.

---

⁵ Det er SUS som – i samarbejde med de unge og medarbejderne – har formuleret de seks principper

”

Min mor tabte kampen til kræft, lige efter jeg blev færdig med gymnasiet. Den sidste dag, hun var ved bevidsthed, satte hun huen på mit hoved. Jeg tror faktisk, hun må have holdt ud for min skyld.

Dødsfaldet påvirkede mig utrolig hårdt, og jeg endte på grund af omstændighederne i en form for forlænget sorg, der med tiden udviklede sig til en depression. Kort sagt havde jeg det ikke særlig godt. Men jeg har altid været stædig, og jeg havde lovet min mor, jeg ville blive ved med at kæmpe. Så jeg tog et halvt sabbatar og startede derefter på medicinstudiet på Aarhus Universitet.

Men jeg indså meget hurtigt, det var virkelig hårdt at læse medicin samtidig med, at jeg selv havde det rigtig dårligt og negligerede mine egne følelser. Dog fortsatte jeg, da jeg som sagt er stædig.

Jeg blev i sin tid indskrevet på kollegiet som studerende. Her havde jeg det stadig meget dårligt på grund af mit studie og mine tilsidesatte følelser. Efter et stykke tid valgte jeg at stoppe på studie. Det var nok det bedste, jeg kunne gøre for mig selv – selvom folk en gang imellem bliver meget overraskede over min beslutning.

Jeg fik dispensation til at bo på kollegiet, mens jeg ventede på at kunne søge ind på universitetet igen, og fik derigennem en pause på cirka et halvt år. Jeg tror, det reddede mig. I dag læser jeg nanoscience på Aarhus Universitet. Jeg er utrolig glad for mit studie – og samtidig bor jeg på verdens bedste kollegie.

Jeg tror faktisk ikke, jeg var blevet klar over, hvor dårligt jeg havde det, og hvor meget jeg bare pressede mig selv på studiet, hvis det ikke var for UKHome. Jeg er tilmed blevet meget bedre til at være åben omkring mine oplevelser. Det kunne jeg slet ikke engang.

Det har tidligere været en ret privat ting, at jeg har mistet min mor – mest af alt, fordi folk ofte ændrer deres adfærd over for mig, hvis jeg fortæller det. Og jeg kan slet ikke overskue at blive ynket på den måde. Men efter jeg har boet her et stykke tid, har jeg lært at tale mere åbent om det, og nu bruger jeg aktivt mine oplevelser og erfaringer til at forsøge at hjælpe andre. Enten ved at relatere til deres situation eller til at give råd til, hvordan man håndterer tilsvarende situationer. (beboer)

Fremgangs- måde og datagrundlag

Denne publikation er blevet til på baggrund af erfaringerne fra etableringen af ungeboligfællesskabet kollegiet UKHome. SUS – Socialt Udviklingscenter (SUS) har bidraget til udviklingen og etableringen af UKHome, og har i denne proces samlet erfaringer gennem workshops og interviews samt forandringsfortællinger fra de unge.

SUS har været involveret i udviklingen og etableringen af UKHome fra begyndelsen i 2020 og frem til projektperiodens ophør i 2023. Vi har sparret med medarbejderne, deltaget i styregruppemøder og holdt workshops med de unge beboere. Ad den vej har vi både fået indblik i og bidraget til udviklingsarbejdet. Vi har været den “kritiske ven”, der kunne spejle processen, stille spørgsmål og bidrage med relevant viden undervejs. Vi har også sammen med medarbejderne og de unge været undersøgende på de elementer, som ikke har været så lige til at forstå og beskrive.

For at få hånd om og kunne beskrive UKHome som model, er vi gået åbent og eksplorativt til værks. Denne tilgang har været nødvendig, fordi UKHome har været under udvikling, imens vi har fulgt det, og fordi UKHome er det dynamiske sted, som det er.

Vi har ladet nysgerrigheden styre og har inddraget både beboere og ansatte i, hvad der har været vigtigt at få mere og dybere viden om. Det er deres erfaringer og perspektiver på UKHome, herunder samspillet med UKH, der er grundlaget for denne publikation.

Ikke alle beboere har deltaget i interviews og workshops, men vi har søgt en stor spredning i deltagere. Dette har fx været i forhold til, om de er studerende eller ikke-studerende, hvor længe de har boet i UKHome, samt hvordan og hvor meget de bruger tilbuddene i UKH.

Nedenfor er en kort beskrivelse af publikationens datakilder.

Ungeworkshops

Vi har i forbindelse med etableringen af UKHome faciliteret 5 workshops for unge. 3 workshops med primært fokus på udvikling, og 2 workshops med fokus på opsamling af erfaringer og beskrivelsen af UKHome som model i denne publikation.

Herunder, en kort uddybning af fokus for de 5 workshops:

- En workshop 2020, kort efter de første unge var flyttet ind i UKHome med fokus på de unges forventninger til fællesskabet.
- To workshops 2021, hvor vi fulgte op på og udviklede på de indledende snakke omkring forventninger til boligfællesskabets aktiviteter, værdier, medarbejdere og måder at være sammen på.
- En workshop 2022, om forandringsfortællinger med fokus på, hvilken betydning UKHome har haft i de unges liv og hvorfor.
- En "modelbeskrivelses-workshop" 2022, hvor de unge blev involveret i og kom med feedback på de foreløbige beskrivelser af UKHome.

Fællesskabsværten og den sociale vicevært har været med til alle workshops.

Forandringsfortællinger fra de unge beboere

Som led i beskrivelsen har vi indsamlet 8 forandringsfortællinger fra de unge. De fleste fortællinger er indsamlet til den 4. ungeworkshop, faciliteret af SUS i sommeren 2022. De unge skrev enten selv deres fortælling ned eller den blev nedskrevet i forbindelse med et interview af en medarbejder fra SUS, med afsæt i tre overordnede spørgsmål. Andre fortællinger er indsamlet af medarbejderne i UKHome. Sammen med information fra interviews, møder og workshops har forandringsfortællingerne bidraget til at beskrive UKHome som model.

Forandringsfortællinger er korte fortællinger, hvor de unge sætter ord på de vigtigste forandringer, der er sket i de deres liv i forbindelse med, at de er flyttet ind i UKHome. Fortællingerne giver også udtryk for, hvorfor forandringerne er vigtige, og hvad der har været medvirkende til, at de fandt sted. Fortællingerne er anonyme, har forskellig form og fylder maks én A4 side.

De fleste fortællinger er indsamlet til en ungeworkshop faciliteret af SUS i sommeren 2022. De unge skrev enten selv deres fortælling ned eller blev interviewet af en medarbejder fra SUS, med afsæt i tre overordnede spørgsmål. Andre fortællinger er indsamlet af medarbejderne i UKHome.

Vi har brugt forandringsfortællinger, fordi de på en meget konkret måde kan indfange værdien af en bestemt indsats og de virksomme mekanismer, der er på spil i forhold til at skabe denne værdi. Og fordi forandringsfortællingen giver fortælleren magten til at definere, hvad det er vigtigt at beskæftige sig med, når en bestemt indsats (som fx UKHome) skal beskrives. Det giver mulighed for at få øje på og fremhæve elementer ved modellen, som vi ikke på forhånd kendte omfanget eller vigtigheden af.

Vi har valgt at flette forandringsfortællingerne ind løbende i publikationen. Det gør vi, fordi fortællingerne giver mulighed for at få et indefra-perspektiv på hvordan UKHome opleves af de unge. Som det fremgår, giver de konkrete billeder på, hvor forskellige de unge er, og på hvordan de indgår i og bruger fællesskaberne på forskellige måder.

Observationer, individuelle interviews og besøg på vigtige steder

Udover forandringsfortællinger har vi gennemført 4 semistrukturerede interviews med beboere i UKHome. Vi har spurgt dem, hvad UKH er i deres øjne, og hvad det betyder, at UKHome er placeret som en del af Ungdomskulturhuset. Vi spurgte ind til, hvordan de unge oplever fællesskabet, betydningen af kunst og kultur, og hvordan de bruger de forskellige fællesskaber og aktiviteter.

I forlængelse af de 4 interviews fik vi vist steder, som var særlig vigtige for de interviewede beboere. Det var steder som eget atelier, hvor man kunne udfolde sig kreativt, fælleskøkkenet i UKH, hvor man kunne lave store middage sammen, og eget værelse, hvor man kunne trække sig tilbage og være helt sig selv.

Vi har dertil besøgt UKHome flere gange og har observeret, hvordan de unge interagerer med stedet, med hinanden og med medarbejderne til både arrangementer og uformelle møder på gangene, i caféen og i fællesarealerne. Vi har desuden fået flere rundvisninger og fortællinger om det at bo i UKHome af flere forskellige beboere, i den periode vi er kommet i huset.

Læringsfortællinger, sparringsmøder og interviews med medarbejdere

Vi har fra begyndelsen haft tæt kontakt til den sociale vicevært og fællesskabsværten. Vi har fulgt udviklingen og den daglige styring gennem løbende sparringsmøder med dem. Nogle af sparringsmøderne har også involveret andre relevante aktører som fx CTI-medarbejderne. Sparringen er foregået på baggrund af medarbejdernes noter og refleksioner i erfaringslogbøger, som vi har udarbejdet.

Derudover har vi henimod slutningen af 2022 suppleret sparringsmøderne med mere fokuserede interviews, hvor vi har fået medarbejdernes uddybende beskrivelser af konkrete greb og aktiviteter i arbejdet.

I løbet af 2022 har vi desuden indsamlet læringsfortællinger fra medarbejderne. En læringsfortælling er medarbejderens egne beskrivelser og refleksioner over, hvad de undervejs har lært. – I dette tilfælde om at arbejde med inkluderende ungeboligfællesskaber. Dertil om hvilken betydning det konkret har haft for deres praksis.

Udvalgte citater fra læringsfortællinger og interviews med medarbejdere og beboere er løbende flettet ind i publikationens tekst.

Deltagelse i styregruppemøder

SUS har i hele perioden deltaget i styregruppen for etableringen af UKHome. Vi har dels bidraget med viden fra vores løbende arbejde med de unge og dels brugt møderne til at få feedback og nye perspektiver på det, vi undervejs har set, hørt og beskrevet.

Referenceliste

Benjaminsen, L. (2019). *Boliger til unge i hjemløshed – muligheder og barrierer. En case-undersøgelse i tre kommuner*. VIVE.

Eriksson, B., Hansen, L. & Nordentoft, K. (2021). *Deltagelse i kulturhuse og andre borgerinvolverende kulturinstitutioner*. Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet.

Nielsen, E., Larsen, R. & Carlberg, N. (2021). *UKHome – de fysiske rammers betydning for beboernes trivsel og fællesskab*. Carlberg ApS.

Socialstyrelsen (2020). *Metoden CTI*. Lokaliseret den 12/1 2023 på <https://socialstyrelsen.dk/voksne/hjemloeshed/housing-first/evidensbaserede-bostoettemetoder/metoden-cti>

Topor, A., Larsen, I. & Bøe, T. (2020). *At komme sig – fra personlig udvikling til social forandring*. Dansk Selskab for Psykosocial Rehabilitering.

Ungdomskulturhuset (no date). *OM UKH*. Lokaliseret den 12/1 2023 på <https://ungdomskulturhuset.com/om-ukh/>

”

Jeg har altid boet med min familie eller i et usikkert kollektiv. Det er blevet klart for mig, at det at bo alene med mine egne fire vægge, hvor jeg selv kan bestemme hvornår jeg gør rent køber ind og laver mad, er vigtigt for mig. Og så at tro på, jeg kan passe på mig selv.

Det er svært at gøre rent, men det er alligevel fedt, for jeg gør kun rent efter mig selv nu. Jeg skal ikke rydde op efter hele min familie. Det var forstyrrende at bo med andre. Jeg har haft brug for mine egne rammer. En sikker og rolig base. Jeg kan ikke overskue så meget.

Jeg laver madpakker nu. Jeg har aldrig rigtig lavet ordentlig mad til mig selv før nu. Det lyder banalt, men det er det ikke.

For nogen tid siden fik jeg sat mine egne lamper op. Det var stort at købe en flot lampe og sætte den op selv. Selv at få lov at indrette og bestemme over mit eget hjem. Det har ikke været naturligt for mig at bestemme over min egen bolig og indretning, og over hvordan jeg behandler mig selv.

Det er først for nylig, jeg er begyndt at invitere gæster hjem. Jeg er mit arbejde og min karriere. Hvem er jeg, når jeg ikke arbejder? Det har været min overlevelse at lave ungeprojekter og udstillinger, siden jeg var 17 år og boede med min familie.

Jeg får egentlig dækket mit sociale behov gennem mit arbejde, men det har været vigtigt for mig at stå på egne ben for første gang i mit liv. I forhold til bolig, privatliv og at få styr på praktiske ting.

Bare det at få tilbudt en fast bolig for første gang i mit liv. Jeg synes, at jeg har lært meget om mig selv. Jeg er mere sikker og har ikke så mange down-perioder. Til efteråret flytter jeg til et kollegie med større rum og skal forhåbentlig studere, hvis jeg kommer ind på studiet.

Jeg har fået det meget bedre med mig selv.

Følgende principper er udviklet med afsæt i erfaringerne fra etableringen af kollegiet UKHome i Aarhus og dialogen med de unge beboere:

Seks vigtige principper for et inkluderende ungeboligfællesskab

1. Der skal være mangfoldighed på flere niveauer
2. Det skal være de unges idéer og energi, der definerer fællesskabet
3. Der skal være løbende afstemning af fællesskabets form og ramme
4. Det skal være nemt at deltage på forskellige måder
5. Det skal være muligt at trække sig og komme tilbage på gode måder
6. Det skal være nemt og sjovt at tage initiativ og prøve noget af